

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 165 Ft

XVI. évfolyam 4. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2009. április

Alleluja!

**Minden Kedves Olvasónknak
áldott, allelujás húsvéti ünnepeket
kíván
az Endrődiek Baráti Köre és a
Szerkesztőség!**

A tartalomból:

Március 15. gyerekszemmel - 7. oldal

IV. Gyomaendrődi Világtalálkozó képei -
13. és 20. oldal

Gyomaendrőd, a 20 éves város

2009. március 12-i a Duna TV „Kívánságkosár” című műsorban elhangzott üzenet teljes szövege:

Timár Imre vagyok, az Endrődiek Baráti Körének az elnöke.

Az Endrődiek Baráti Köre és a Békés megyei Gyomaendrőd Városának Önkormányzata nevében szeretettel köszöntjük a „Kívánságkosár” minden kedves munkatársát.

A Nemzeti Televízió áldásos tevékenységének jóvoltából ezúton köszöntjük nagy tisztelettel, testvéri, baráti szeretettel az Endrődről, illetve Gyomáról elszármazott sok ezer honfitársunkat határainkon belül és szerzte a nagyvilágban.

A mi gyönyörű Körös-parti városunk, Gyomaendrőd ezekben a napokban ünnepli városává avatásának 20. évfordulóját. Ebből az alkalomból világtalálkozót szerveztünk március 13-14-15-ére

ünnepi programokkal, ahová hívtuk és várjuk távoli honfitársainkat is. Tudjuk, hogy mindenki nem jöhet haza, de a televízió képernyője előtt bizonyára sokan velünk együtt örülnek, ünnepelnek. El kell mondanom, hogy az elmúlt évszázad elején a földnélküliség, később a szegénység és a kilátástalanság sokak kezébe

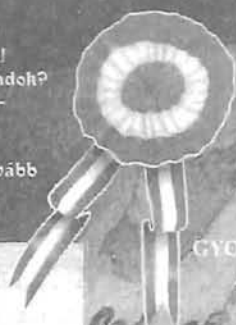
folytatás a 4. oldalon

Talpra magyar, hi a hazal
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk, vagy szabadok?
Ez a kérdés, válasszathok! -
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Szeretettel köszöntjük
a Gyomaendrődiek
IV. Világtalálkozója
résztevőit!

Endrődiek Baráti Köre

2009

GYOMAENDRŐD
A HÚSZ ÉVES
VÁROS

Legelőször
Ez a földön lenni,
A húsz éves város
gyütt ünnepelni.
Köszönöm Istenem,
Hogy ezt megélhettem,
Áldott légy örökre
Drága szülőföldem.

B.J.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

FELHÍVÁS

Emlékmű állításra készülnek Kocsorhegy, Nagylapos, Varjas öregdiákjai.

Szeretnénk hajdani tanyai iskoláinknak méltó emléket állítani. A volt nagylaposi iskola épületének közelében tervezzük egy emlékoszlop felállítását. Kérünk mindenkit, aki régen ezen külterületi iskolák valamelyikének tanulója volt, adományával segítse tervünk megvalósítását. A felajánlott összeget az

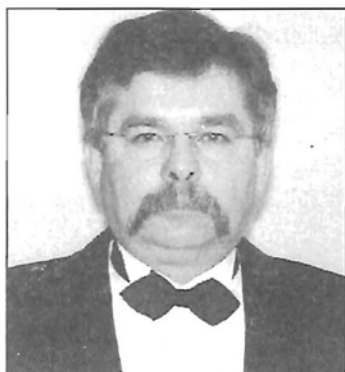
53200015-15252973 számlaszámra kérjük befizetni. Kérünk továbbá mindenkit, ha régi fényképei, tárgyi emlékei vannak, amit egy tervezett kiállítás anyagához fel tud ajánlani, juttassa el hozzánk (ezeket vissza fogjuk adni) személyesen vagy postai úton. Az ünnepélyes emlékműavatást előzetesen 2009. augusztus 1-jére tervezzük. Az esemény pontos időpontjáról, a részletes programról egy későbbi időpontban a helyi újságokból, a város internetes honlapjáról értesülhetnek az érdeklődők. Elérhetőségeink:

Gubucz Béláné Földvári Erzsébet 66/610-682
Lovászné Habzda Irén 66/284-949
Fülöpné Takács Ágnes agnes.takacs55@gmail.com
Szunyog Antalné

Személyesen: hétfőtől-csütörtökig 8.00-16.00 óráig
Levélben: 5502 Gyomaendrőd, Fő u. 5.sz.

Köszönettel: a szervező bizottság

Magas rangú kitüntetést kapott Dr. Hanyecz Vince háziorvos

Nemzeti ünnepünk, március 15-e alkalmából a Köztársasági Érdemérem Ezüst Kereszt Polgári Tagozata állami kitüntetést vehette át március 12-én az Egészségügyi Minisztériumban dr. Hanyecz Vince, Méhkerék háziorvosa.

Az Egészségügyi Minisztérium államtitkára, Vojnik Mária adta át a kitüntetést.

Dr. Hanyecz Vince endrődi származású. Méhkerék elismert háziorvosa 26 éve, és megyei táppénzes felülvéleményező főorvos.

Szerkesztőségünk ezúton gratulál a szép kitüntetéshez, és további jó egészséget kíván szolgálatához.

Megemlékezés az 1935-ös endrődi csendőrsortűz áldozatairól

Mint minden évben, az idén is megemlékeztek az endrődiek a csendőrsortűz áldozatairól.

Március 20-án, az évfordulón az endrődi templomban szentmisét mutatott be Iványi László plébános, tb. kanonok az áldozatokért. A szentmise elején felolvasta az elhunytak nevét. Mise végén kimentek a Hősök terére, ahol Iványi László plébános és Deák Csaba akolitus az egyházközség nevében megkoszorúzta az emlékművet, a jelenlévők virágot helyeztek el és mécseseket gyújtottak, majd imádkoztak az elhunytakért.

FELHÍVÁS! Az Öregszőlői Iskolák egykori tanulói és tanítóik szeretnénk 2009-ben a még meglévő iskolák falára EMLÉKTÁBLÁT helyezni, a hozzájuk tartozó keresztek kö talapzatra állíttatni, az I. Szőlőskert Iskola (Timár Brische) helyére Emlékoszlopot állíttatni! Kérjük támogatásukat!

Tájékoztató: **Alt Jánosné** (Salamon Terézia) nyugdíjas pedagógus, Gyomaendrőd, Toronyi u. 21. Tel.: 66/284-538

Tisztelettel:

Pésó Béláné (Fekécs Irma) nyugdíjas pedagógus
Gyomaendrőd, Polányi M. u. 23.

AZ ENDRŐDI KÖZÖSSÉGI HÁZ ÁPRILISI PROGRAMJA

7-én 17-18 óráig: **REJTELMEK HA ZENGENEK** címmel zenés irodalmi műsor a TŰZMENEDÉK Együttes előadásában.

10-én 14-17 óráig árusítás

14-én 14-17 óráig árusítás

14-én 15-17 óráig árusítás

24-én 15-17 óráig termékbemutató

Endrődi baráti találkozó: elhunyt orvosainkra emlékezünk

Az Endrődiek Baráti Köre 2009. május 10-11-én, a Rózsahelyi Napok programjához kapcsolódva rendezi meg soron következő **baráti találkozóját, Endrődön**. Május 11-én (vasárnap) szentmisével és emléktábla felavatásával szülőfalunk elhunyt orvosaira emlékezünk. A nemzedéket gyógyító, egykori orvosaink: Dr. Kovács Péter; Dr. Cseh József; Dr. Weisz Aladár; Dr. Ugrin Nándor; Dr. Timár Sándor; Dr. Kolbusz András nevét megőrkítő emléktáblát Gyomaendrőd Város Önkormányzata és az Endrődiek Baráti Köre Egyesület készítteti, s a mai orvosi rendelő falán helyezi el. A Rózsahelyi Napok és az Endrődi Baráti Találkozó részletes programot tartalmazó nyilvános meghívója a Városunk c. újság májusi számában jelenik meg.

Az Endrődiek Baráti Köre Egyesület vezetősége az alább feltüntetett elérhetőségeken a megfelelő szervezés érdekében addig is szeretettel várja mindazok jelentkezését, akik szeretnének részt venni az iskola és a baráti kör közös rendezvényén. A jelentkezők címére részletes programot és jelentkezési lapot küldünk.

Mindenkit szeretettel várunk!

Elérhetőségeink: Cím: Endrődiek Baráti Köre Egyesület vezetősége 5502 Gyomaendrőd, Endrődi u. 21; Tel.: 06/66/285329 (esti órákban); Email: margitv@internet-x.hu

Egész évben várjuk kedves vendégeinket klimatizált, termálvizesszobáinkban.

Vállaljuk baráti, üzleti, családi rendezvények lebonyolítását klimatizált éttermünkben 70 főig.

**Az étterem nyitva
11-21 óráig.**

Baráti, családi üzleti rendezvény lebonyolítását vállaljuk a teljesen klimatizált Híd-fő étteremben 160 főig.

FÉSZEK Panzió és Étterem

5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 6.
Telefon/Fax: 06-66/386-718 - Mobil: 06-20/5599-240
E-mail: feszekpanzio@mail.globonet.hu
www.feszekpanzio.hu

Önnel joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület márciusban

A márciusi Képviselő-testületi ülés a szokott módon, a polgármesteri beszámolóval vette kezdetét igen nagyszámú érdeklődés közepette. Az eseményekben gazdag programból megtudhattuk, hogy volt a városban jótékonyági vacsora a Rózsahegy Kálmán Kistérségi Általános Iskola szülői munkaközösségének szervezésében, március 3-án rendkívüli testületi ülés a város belvízprogramjával kapcsolatban. Tájékoztatót tartottak az intézmények a szülők részére a körzethatárok kijelöléséről, valamint kezdetét vette március 13-án egy, október 23-áig tartó rendezvénysorozat, amely a város avatásunk 20. évfordulója alkalmával kerül megrendezésre, illetve nem utolsósorban szólt a színvonalas március 15-i ünnepségről, amelynek műsorát ebben az évben a Szent Gellért Általános Iskola biztosította.

◆ Vállalkozásfejlesztési Alapról szóló rendelet megalkotása, illetve vállalkozási alapa pályázat kiírása

Mint már ismeretes, 2009 februárjában a Képviselő-testület létrehozott egy úgynevezett Vállalkozásfejlesztési Alapot, melynek kétfordulós tárgyalása most fejeződött be. Ennek célja: a helyi vállalkozások fejlődésének támogatása, foglalkoztatás növelése, megtartása.

Egyúttal megszavazta a testület a pályázat kiírását az alap felhasználásáról. Az alpból pályázat útján nyerhető el támogatás kamatmentes hitel formájában. Évente két alkalommal március 31-ig, illetve augusztus 31-ig lehet azt igényelni.

◆ Varga Lajos Sportcsarnok felújítására pályázat benyújtása

Gyomaendrőd Város Önkormányzata a Varga Lajos Sportcsarnok infrastrukturális fejlesztése érdekében nyújt be pályázatot a padló felújítására, akadálymentesítésre, illetve ezen belül 1 db akadálymentes mosdó kialakítására.

A projekt lehetséges költségvetése:

Küzdőtér (pálya) felújítása	16 000 000 Ft
Küzdőtér szélének felújítása:	2 000 000 Ft
1 db WC akadálymentesítése:	500 000 Ft
Infokommunikációs akadálymentesítés:	500 000 Ft
Rámpa kialakítása:	200 000 Ft
Összes költség:	19 200 000 Ft

Ígényelhető támogatás maximum 10 millió forint.

◆ Beszámoló a kötvényből származó forrás II. félévi menedzsmentjéről

Az önkormányzat 2008. február 27-én 6.316.000 CHF értékben, 10 éves futamidőre kötvényt bocsátott ki.

A pénzügyi tanácsadó, Csapó Ágnes elkészítette a kötvényből származó forrás II. félévi alakulását bemutató beszámolóját és ismertette azt a Képviselő-testülettel.

A 2009. év költségvetésébe 46 millió Ft kamat-visszafizetés lett betervezve. A március 31-én esedékes törlesztés így 23 millió Ft. A gazdasági válság ellenére is azonban kedvezően alakult a kötvényből származó forrás, illetve a kötvény után fizetendő kamat egymáshoz viszonyított aránya. Ennek tükrében, legközelebb szeptember 30-án esedékes törlesztő részlet 8 millió Ft lesz.

◆ Endrődi utca lakóinak kérelme

Az elmúlt évben az Endrődi utca lakói kérelemmel fordultak a Polgármester úrhoz, hogy esős napokon megtartott kirakodó vásár

helye kerüljön megváltoztatásra.

A kérelmet két bizottság is vizsgálta, s arra a megállapításra jutottak, hogy a 2009. évi költségvetés tárgyalása során visszatér rá, illetve megvizsgálják azt, hogy ilyen esetben megtartható-e az endrődi piactéren a vásár. Ez a megoldás azonban azért nem valószínűsíthető meg, mert a terület erre a célra kicsi, illetve a gépjárművek közlekedése, parkolása nem megoldott, mivel a Deák utca és Damjanich utca rendkívül keskeny.

A Képviselő-testület határozata alapján ezután a kirakodóvásár megtartása esős időben a gyomai piactéren kerül majd megtartásra.

◆ Selyem utca útépítés III. üteme

Több képviselő és külsős bizottsági tag is jelezte, hogy névtelen levelet kapott a Selyem utca III. ütem útépítésével kapcsolatban, amelyben azt kérték, hogy a Képviselő-testület vizsgálja felül a kivitelezéssel és beruházással kapcsolatos munkákat, illetve kifizetéseket.

A bizottságok megállapították, hogy az útépítés III. ütemének megvalósítására a kivitelező közbeszerzési eljárás keretén belül került kiválasztásra. Az öt ajánlattevő közül a legalacsonyabb árajánlatot adóval a Vegyépszert Zrt.-vel kötöttünk szerződést. A munkaterület átadása-átvétele 2008. augusztus 21-én megtörtént, a munkák ellenőrzésére a hivatal műszaki ellenőrt alkalmazott, az akkor felmerülő hibák kijavításra kerültek, illetve 2009. március végén előrehozott garanciális bejárást tart a beruházó, és ahol felületi hibák mutatkoznak a kivitelező kijavítja azokat. A Vegyépszert Zrt. a beruházót úgy tájékoztatta, hogy minden alvállalkozót kifizetett. A beruházó a törvény értelmében nem írhatja elő a vállalkozónak, hogy milyen alvállalkozói kört alkalmazzon a kivitelezés során.

◆ Rágcsálóirtás 2009-ben

A Képviselő-testület 2007 utolsó negyedévében kötött először szerződést a Bogármérnökség Bt.-vel a közterületek rágcsálómentesítésére, majd azóta folyamatosan, évente. A Bt. a megkötött szerződésben vállaltakat teljesítette, illetve a vállaláson felül az önkormányzati intézmények területén a rágcsálóirtási munkákat elvégezte ingyen. A 2009. évre szintén ő adta a legkedvezőbb árajánlatot nettó 900.000 Ft értékben. A rágcsálóirtás azonban a város egész területén igazán akkor lehet hatékony, ha a lakosság is aktívan irtja a rágcsálót saját háza tájékán.

◆ Szándéknyilatkozat együttműködési megállapodás megkötéséről (kerékpárverseny)

A 2008. július 22-e és 26-a között megrendezett GDHS Tour - Tour de Hongrie - 35. Magyar Kerékpáros Körverseny induló szakaszának városunk adott otthont. A város életében ez a verseny egy új színfolt volt, s nem mindennapi élményt nyújtott az érdeklődőknek. A rendezvény folytatásaként 2009. július 15-én kerül sor a gyomaendrőd GP országúti kerékpárversenyek megrendezésére. A költségeket (2.000.000 Ft-ot) az évi költségvetés rendezvényalap terhére kívánja kifizetni a Képviselő-testület.

Lehóczkiné Timár Irén
Képviselő

**SZAKÁCSOT, FELSZOLGÁLÓT, PULTOST
FELVESZÜNK.**

PAVILON FOGADÓ - Érdeklődni: 06- 30-9 439 576

III memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Tímár László fuvaros 1929-2009

„És az Úristen kisarjasztotta az élet fáját a paradicsomkert közepén”

E jó édesapa halálakor ez a bibliai kép jut eszünkbe. Mondhatnánk: tanúi vagyunk egy életfa kidőlésének.

Az élet fáját az emberszerető Isten ültette el a boldogság kertjében. Ebből a kertből csak egy kis sarok marad meg az ember számára: a keresztény család zárt kertje, kis paradicsoma. Ebbe a kert-

be helyezte életfának Isten a családapát. Széppé tette ereje, munkabírása, példás élete, családja iránti hűsége és szeretete, hite, becsületessége.

1929. május 15-én született Endrődön. 79 évig volt közöttünk.

Feleségével, Varga Irénnel összel lettek volna 60 éves házasságok. Jóban-rosszban, együtt élték le az életüket.

Egyetlen leánnyal ajándékozta meg őket az Élet Ura. Irén leányát (Lehóczkiné Timár Irén pedagógus, önkormányzati képviselő) nagyon szerette. Betegségében is nagyon bízott benne, úgy várta haza, hogy állandóan az ajtót figyelte, és nagyon boldog volt, amikor hazaért, ha együtt voltak.

Betegségében beteg felesége négy év óta napközben gondozta - támogatták egymást.

A vejét, Misit gyermekeként szerette, ő is mindenben segített, az ápolásban is úgy, mint egy gyermek.

Szerette a gyerekeket, az unokáit különösen rajongott, amikor csak tehetette, magával vitte őket még a kocsi is. Ő volt nem csak az unokáinak, de a tágabb családnak is a Laci tatája. Különösen ragaszkodtak hozzá és viszont, a testvére két unokája.

Felnevelték felesége testvéreinek árván maradt gyermekét, aki ugyan Keresztapának szólította, de apja helyett apja volt. Bizalmas viszonyban voltak egymással.

Virult, mint a pálmafa, mert igaz ember volt. „Az igaz virul, mint a pálmafa és gyarapszik, mint Libanon cédrusa. El vannak ültetve az Úr házában, virulnak Istenünk házában udvaraiban, még késő öregségükben is gyümölcsöt hoznak” – írja a zsoltáros.

Valóban virult. Jó szívű, jó humorú, végtelenül türelmes, olyan mindig ráérős, de ha kellett, éjszaka is dolgozott. Nyu-

godtan, szépen, megfontoltan és nagyon sokat. Nagyon sok embert tudhatott a barátjának, alig van olyan ember a városban, aki nem ismerte. Mindenki számára volt ideje. Nagyon szeretett beszélgetni, mindenkihez volt egy jó szava, jó humoros megjegyzése, de az soha nem volt sértő. Egész életét végig dolgozta a lakosság szolgálatában állva, mint fuvarozó.

Betegsége után se feledkeztek meg róla, több barátja is meglátogatta. Ennek mindig nagyon örült, mert emberszerető volt.

Hosszan élhetett, s hozta a gyümölcsöket: a szeretet gyümölcsseit a családi életben, munkája gyümölcsseit, erényeit. Az erények közül is a legutolsót: betegségében mutatott nagy türelmét.

2006 januárjáig élte az aktív életet, amikor az agyinfarktus után beszéd- és járásképtelenné vált. Azt veszítette el, ami az élet fontos eleme: a kommunikáció és a mozgás. Végtelenül szomorú volt miatta, de leánya biztatására belevágott a nagy feladatba. Szívós akarattal újra tanult mindent: írni, olvasni, beszélni, járni. Nagy volt benne az élni akarás.

Kidőlt az életfa. Arra dőlt, amerre hajlott, ahová a szíve húzta. Isten szívére, ahol megpihenni jó.

Sokat volt kórházban, családja szinte minden nap látogatta, s úgy búcsúztak el mindig, hogy holnap találkozunk. Az utolsó vasárnap azonban azt mondta: „Mondjatok le rólam, mert én elmegyek ebből a földi világból”. Amikor leánya távozásban megfordult az ajtóban, hogy szokásukhoz híven integessenek egymásnak, már nem intett vissza, csak nézett, tele volt a szemé szomorúsággal. Az volt ebben a tekintetben, amit ő már tudott: „már nem találkozunk a földi életben”. Másnap reggel hiába igyekezett családja, ő már nem tudta megvárni őket: egy negyed órával előbb az Égi Hazába költözött 2009. március 9-én.

„Áldott az az ember, aki az Úrban bíz, akinek az Úrban van reménye.” (Jer 17,7)

Jeremiás próféta szavaival: „átültették folyóvíz mellé, ahol lombja zöldellni fog. A szárazság idején nem kell aggódnia. Nem szűnik meg soha gyümölcsöt teremni.”

Hisszük, hogy ott viszontlátjuk egykoron.

Iványi László

folytatás az 1. oldalról

vándorbotot adott. Az évek során csak Endrődön mintegy ötezer ember kényszerült elhagyni szülőföldjét új otthon, új hazát keresve hazánk távolabbi településein, de Amerikában, Kanadában, Ausztráliában vagy Európa más országában.

Egy időben az a mondás járta: „ha az ember a Holdra lép, ott minden bizonyos endrődiekkel is fog találkozni”.

Eddig is törekedtünk a kapcsolatok építésére, erősítésére az itthon maradottak és az elszármazottak között – több-kevesebb sikerrel. Ezúton minden bizonyos szélesebb körhöz jut el üzenetünk.

Köszöntünk mindenkit Nemzeti Ünnepeink alkalmából és városunk nagy ünnepén.

Köszöntjük a világtalálkozó minden résztvevőjét, örülünk, hogy sokan elfogadták meghívásunkat, érezzék jól magukat itthon. Köszöntjük a húszéves várost, annak minden lakóját, akik odaadón, nagy szorgalommal építik, szépítik városunkat.

Szívből, szeretettel köszöntünk minden elszármazott honfitársat. Érezzék és tudják, hogy szeretettel gondolunk rájuk, gondolatban mindig velük vagyunk, mint ahogy mi is érezzük és tudjuk nem felejtették gyökereiket, szeretik és nem felejtik el szülőföldjüket. Ebben a szellemben nevelik gyermekeiket is. Kérjük, találjanak lehetőséget szeretett szülővárosunk megismertetésére. Kívánunk mindannyiuknak hosszú boldog életet, jó egészséget, sok örömet és boldogságot.

Nagy szeretettel küldjük nekik a szülőföld dalos üzenetét „Szép vagy, gyönyörű vagy, Magyarország” és minden ma elhangzó dalt, a mielőbbi viszontlátás reményében.

Isten legyen velük!

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODÁBÓL

Az Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR) helyi programjának továbbadása...

Az OKTADOR Pedagógiai Intézmény részéről, mint az Integrációs Pedagógiai Szolgáltatást koordináló szakmai szolgáltatótól megkeresés érkezett intézményünk, a Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda felé, hogy az IPR helyi gyakorlatát, mint „Jó gyakorlatot” szakmai továbbképzéseken mutassuk be az érdeklődő közoktatási intézményeknek.

Ennek megfelelően az általunk kifejlesztett, kipróbált és mérési mutatókkal alátámasztott, adaptálható programunkat:

az intézmény bemutatása
bemutató órák

az IPR gyakorlati működtetésének, kiadványainak és dokumentációinak bemutatása, továbbá konzultáció keretében adjuk át.

Intézményünk 2004-ben kezdte el az Integrációs Pedagógiai Rendszer működtetését a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szociális eltéréseiből adódó hátrányainak kompenzálása érdekében.

A helyi gyakorlatunkat egy HEFOP pályázati program keretében továbbfejlesztettük, és a Margaréta Óvodával, valamint a Bethlen Gábor Szakképző Iskolával – mint konzorciumi partnerekkel -, kiterjesztettük óvodára és középiskolára is. Így a három intézményfokozaton egymásra épülve, folyamatában nyomon követhető az Integrációs Pedagógiai Program.

A tantestületek szervezett fejlesztési tréningek keretében lá-

toogatnak el intézményünkbe. Az itt folyó komoly, magas szintű szakmai munkát elismerik, átveszik annak gyakorlatát. Az intézményben töltött szakmai programon kívül az idelátogatók megismerkednek a város kulturális és szabadidős lehetőségeivel is.

A Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda nevelőtestülete

Országos történelemverseny a Kis Bálint Általános Iskolában és Óvodában

A Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda az Oktatási és Kulturális Minisztérium által anyagilag és szakmailag támogatott tanulmányi, tehetséggondozó versenyekre vonatkozó pályázata szakmai támogatásban részesült. Az „Oh, szabadság, hadd nézzünk szemedbe!” – az 1848/49-es forradalom és szabadságharc Magyarországon történelem tanulmányi verseny legfontosabb célja, hogy a versenyfeladatok által, hazánk múltjának részletesebb megismerésével, hozzájáruljon a tanulók fejlettségi szintjének megfelelően válogatott, történelmi ismeretek elsajátításához, alkalmazásához és történelem-szemlélet megalapozásához. Célja továbbá a nemzetudat megalapozása, a hazaszeretet elmélyítése a diákok körében.

A versenyre 7-8. évfolyamos tanulókból álló, 4 fős csapatok jelentkezhetnek. Az első két forduló „levelezős” formában zajlott, a csoportoknak különböző kreatív- és komplex írásbeli feladatokat kellett megoldaniuk. A benevező tizenöt csapatból a négy legeredményesebb mérhette össze történelmi tudását a 2009.március 16-án megrende-

zésre kerülő szóbeli döntőben, melynek megrendezésére az intézmény Fő úti épületében került sor. A változatos feladatok között szerepelt például: totó, villámkérdések, igaz-hamis, forráselemzés, rejtvény, képfelismerés és szituációs játékok.

A versenyt az iskola történelem szakos tanárai szervezték és vezették le: Balla Károlyné, Dinya Lívia, Forgács Krisztina valamint Simonné Szrnka Zsuzsanna.

A verseny végeredménye:

I. Arany János Általános Iskola csapata – Kisújszállás

II. Általános Művelődési Központ Ványai Ambrus Általános Iskola „Ványai honvédek” csapata – Dévaványa

III. Általános Művelődési Központ Ványai Ambrus Általános Iskola „Refarmerek” csapata – Dévaványa

IV. Általános Művelődési Központ Ványai Ambrus Általános Iskola „Törizsakik” csapata – Dévaványa

A döntő után, ünnepélyes eredményhirdetés keretében Fülöp Istvánné intézményvezető adta át a jutalmakat a csapatoknak és felkészítő tanároknak.

NARANCS TURRI

GYOMAENDRŐD LEGJOBB HASZNÁLTRUHA ÜZLETE

BUTIK	KILÓS
Krém és Extra minőségű árú vállfűzve darabonként árazva	Árésős rendszerben
Höl-, férfi-, gyermekruhák	Hétfő - 1400 Ft/kg
Pulóverek, Nadrágok	Kedd - 1200 Ft/kg
Kabátok	Szerda - 1000 Ft/kg
Táskák, cipők	Csütörtök - 800 Ft/kg
Plüss játékok	Péntek - 600 Ft/kg
Napi feltöltéssel	Szombat - 400 Ft/kg
Rendkívül nagy választékban kínálunk sport ruházatot	Hetente teljes árucseré
adidas, nike, puma, umbro	
Endrőd Fő út - Mikes út sarok	
Nyitva tartás:	
Hétfőtől - Péntekig: 8.30-12.00-ig - 13.30-17.30-ig	
Szombat: 8.30-12.00-ig	

Katolikus oldal

ÁPRILISI ÜNNEPEK

5. vasárnap:	Virágvasárnap
9. csütörtök:	Nagycsütörtök
10. péntek:	Nagypéntek
11. szombat:	Nagyszombat
12. vasárnap:	Húsvétvasárnap
13. hétfő:	Húsvéthétfő
19. vasárnap:	Az Isteni Írgalmasság vasárnapja
23. csütörtök:	Szent Adalbert püspök és vértanú
24. péntek:	Szent György vértanú
25. szombat:	Szent Márk evangélista
26. vasárnap:	Húsvét 3. vasárnapja
28. kedd:	Chanel Szent Péter áldozópap, vértanú
29. szerda:	Sienai Szent Katalin egyháztantó

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

Nagyhét és Húsvét templomainkban	Endrőd	Hunya	Gyoma
Április 5. Virágvasárnap	8, 18	10	10
Április 9. Nagycsütörtök, az Utolsó Vacsora miséje	18	16	18
Április 10. Nagypéntek keresztút az Úr szenvedése	9 15	16,30 17	17,30 18
Április 11. Nagyszombat Adoráció a szentsírnál Vigília, feltámadás miséje, körmenet	8-18 18	9-15 15	9-18 18
Április 12-13. Húsvétvasárnap, Húsvéthétfő	10, 18	8	10

Nagyböjti lelkigyakorlatok

Hunya (16 óra), Endrőd (18 óra):

április 1-2-3 (szerda, csütörtök, péntek)

Vezető: Kalamán János szeghalmi plébániai kormányzó

Gyoma:

április 2-3-4 (csütörtök, péntek, szombat) 18 óra

Vezető: Kasuba Róbert nagyszénási plébános

Kerekes Károly: A kereszt

Keresztet a földön minden ember kap az egyik kisebbet, a másik nagyobb Szülessen kunyhóba, avagy palotába. El van készítve az ő keresztfája.

Az a csoda azután, hogy senki sem látja milyen nagy a másik ember keresztfája. Van, aki könnyen hordja, még nevetni is tud, míg a másik zokog és a földre rogy.

Van, aki büszkén viszi, hisz senki se látja, Hogy vérzik a váll és sebes a háta. Van, aki alázattal és lehajtott fővel viszi a keresztjét,krisztusi erővel.

Van, aki morogva, zúgolódva viszi, minden sarkon megáll, ha lehet leteszi. Van, aki félreérik, hol jobbra, hol balra, segít embertársán, ő segít, te balga.

Én a keresztmet fiatalon kaptam, elfogadni, hej, sehogy sem akartam. Sirtam, lázadoztam, még össze is törtem, oh, csodák csodája! Összenőtt előttem.

Azután felvettem gyenge vállaimra, tudtam, hogy elkísér hűen a síromba. Tövises utakon elgyengült a lábam, vittem a keresztet, meggörcsült a hátam.

Elstem, felkeltem, így ment éveken át, vittem és cipeltem a nehéz keresztfát. Elmentem messzire, idegen országba, oda is elkísért a keresztet fája.

Akiket szerettem, azok egytől-egyig, azok kigúnyolnak, lettek ellenségim. Tövis koszorúmat a fejemre nyomják, könnyeim patakját szélesebbre ássák.

Mivel keresztmet nehéznek tartottam, azért még hozzá egy fakeresztet kaptam. Oda van az téve gyermekem sírjára, egyből kettő lett a keresztet fája.

Már megöregedtem, hajam fehér lett, de az én keresztet súlyma nem lett könnyebb. Naponta növekszik a keresztet súlyma, vagy én lettem gyengébb, s a vállam nem bírja.

Ó, sokszor de nagyon szeretném letenni, de az én keresztet súlyma nem is lehet vinni. Vérzik a szívem, lelkeim roskad össze, De az én keresztet hű hozzád örökre.

Cirenei Simon, ki vinni segített, Ajó Isten áldjon meg érte Tégedet. Amikor meghalok, eltemetnek engem, letűzik síromra nagy, nehéz keresztet.

Bocsásd meg Jézusom, hogy zúgolódva vittem, És most visszaadom Neked a keresztet. Csak azt az egyet kérem Tőled, Én Istenem, Lelkemet vedd hozzád, magadhoz az égbent!

ÁPRILISI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor és 18 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

Április 26-án vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor.

A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 18 órakor, hétfőn reggel 8-kor.

Szombaton 18 órakor vasárnapi előesti mise.

Mindenki előtt ismeretes, hogy az endrődi templom előtt a 200 éves műemlék kőkereszt mennyire rossz állapotban van. A korpusz lehullott, szétmállott, a talapzatot is kikezdte az idő vasfoga.

A felújítási terv elkészült, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal engedélye is megvan.

A teljes felújítás (korpusz restaurálása, pótlása, a talapzat impregnálása, helyreállítása) kb. 2.100.000 Ft lesz.

Istennek legyen hála, az egyik hívünktől kereken 1.000.000 Ft adományt már kaptunk. Isten fizesse meg jóságát! A másik egymillió Ft-ot kell összegyűjtenünk.

Adományokat a Szent Imre Plébánia bankszámlájára várjuk: OTP bankszámlaszám: 11733120-20005629

vagy: vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet. Az endrődi plébánián is lehet befizetni.

Hamarosan a kereszt melletti tuját el fogjuk távolítani, mert a fáról lehulló csapadék is súlyosan károsítja a keresztet.

Az idén szeretnénk felújítani ezt a műemléket. Minden segítség előre is köszönünk.

Hírek a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvodából

Március 15. gyermekszemmel

2009. március 15. különleges nap volt iskolánk számára, hiszen minket ért a megtisztelő feladat, hogy a városi megemlékezésre műsort készítsünk. Izgalmas volt a felkészülés, mert szerettük volna kicsit más szemszögből megmutatni azt, mit jelent számunkra ez az ünnep. Az összeállítás elején elhangzott: „akkor is kizöldültek a fák, sütött a nap, vagy esett az eső, de már tavaszt ígérő márciusi eső”. Ebben az évben bőven esett az eső, de vasárnapra napfény ébresztett minket.

A szentmisét követően a megemlékezést Domokos László képviselő úr beszéde nyitotta. Érdekes volt hallani, hogy a szülőhelyünk hogyan élte meg az 1848-as eseményeket. Nagyon emberközelivé tette ezt a jeles történelmi mozzanatot az a tény, hogy a mi felmenőink, őseink is jelentős anyagi- és emberi áldozatokkal járultak hozzá a szabadságharc megsegítéséhez.

Az iskola műsorában igyekeztünk kiemelni a haza iránti szeretet és hűség fontosságát. Azok az emberek, akik akkor éltek, tettek a hazáért, meghatározták a mi jelenünket is. Nem is gondolták talán az akkori márciusi ifjak, hogy valóban „megfordítják a történelem kerekét”, pedig ez történt. A mi életünket is meghatározza mindez, több mint 160 év távlatából.

Vörösmarty Mihály felidézett beszéde ma is aktuális, amint a haza melletti elkötelezettségre hívja fel az ország vezetőit, arra, hogy minde- nek előtt a haza szeretete kell, hogy meghatározó legyen egy magyar ember életében. A beszéd tehát üzenet is lehet egyben: „a haza szent szeretete, a haza becsületének, a haza önállóságának, a haza szabadságának oly érzete, hogy azért az utolsó csepp vérét is kész a ház feladni: ez mindnyájunkkal közös”.

A március 15-i műsor szereplői

Diáksport

A 2008/2009 –es tanévben újabb lendületet vett az iskolai diáksport, tanulóink egyre nagyobb számban vesznek részt sportfoglalkozásokon, versenyeken és szívesen töltik szabadidejüket mozgással. Intézményünk lehetőségeihez mérten igyekszik a rendelkezésre álló sporteszközök számát növelni, aminek köszönhetően a gyerekek mind több sportággal ismerkedhetnek meg.

A diákok örömmel, büszkén képviselik iskolánkat a sportversenyeken ahol számos kiemelkedő eredményt értek el:

Körzeti Úszóverseny Gyomaendrőd

2. korcsoport: 50 m fiú gyorsúszás Nagy Balázs I. helyezett, 50m fiú hátúszás Nagy Balázs I. helyezett, 50m fiú mellúszás Nagy Balázs III. helyezett, 50 m leány hátúszás Varga Zsanett II. helyezett, 50m leány mellúszás, Varga Zsanett III. helyezett.

3. korcsoport: 100 m leány hátúszás Hanyecz Barbara II. helyezett, 100 m fiú gyorsúszás Bótos Atilla II. helyezett, 100 fiú hátúszás Varga Gergely III. helyezett.

4. korcsoport: 100 m fiú hátúszás Kurilla Viktor II. helyezett, 100 m fiú gyorsúszás Kurilla Viktor III helyezett, 100 m fiú mellúszás Kurilla Zsolt III. helyezett.

Körzeti Asztalitenisz verseny Dévaványa

3. korcsoport: Papp Bence I. helyezett, Szerető Norbert II. helyezett, Czinczár Nikolett II. helyezett.

4. korcsoport: Rákosfalvi Dóra I. helyezett, Kurilla Zsolt II. helyezett, Giricz Petrik III. helyezett.

Körzeti Sakkverseny Dévaványa:

Rákosfalvi Dóra II. helyezett, Czinczár Nikolett III. helyezett, Giricz Petrik III. helyezett.

Megyei Úszódöntő Békéscsaba:

Kurilla Viktor, Bótos Atilla, Varga Gergő, Nagy Tibor

Barátságos röplabda mérkőzés Varga Lajos Sportcsarnok

Kiss Bálint Általános Iskola és Óvoda & Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda 1: 3

(Farkas Anna, Bacsa Ildikó, Piltz Katalin, Nagy Anna, Rákosfalvi Dóra, Vajda Vanda, Hanyecz Barbara, Oszlács Rebeka, Soczó Franciska, Kakas Kitti, Zanyik Nikolett, Soczó Beatrix, Farkasinszki Tünde, Ronyecz Nikolett, Szilágyi Melinda, Farkas Yvett)

Március 15. labdarúgó kupa Varga Lajos Sportcsarnok

3. korcsoport fiúk III. hely (Szerető Norbert, Varga Gergő, Cserép Sándor, Tari Ádám, Szilágyi János, Bótos Atilla, Papp Bence, Mile Dávid, Látóczki Csaba, Hornok Ferenc, Kardos Ferenc)

Egyiptomi kiállítás

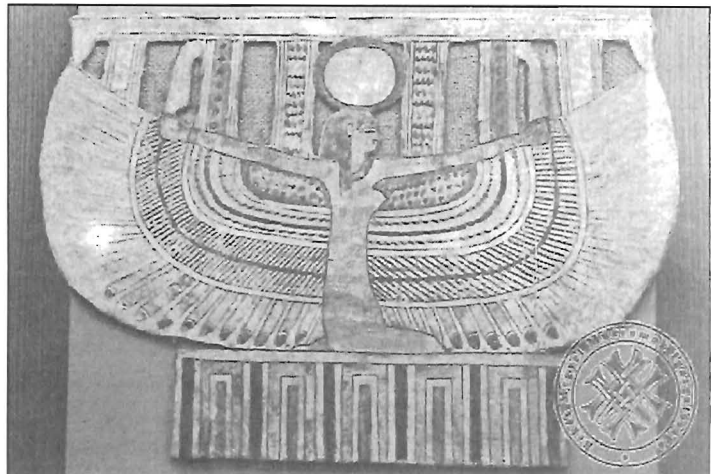
2009. március elején a mi iskolánk tanulói is megnézhettkék a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum legújabb kiállítását. Ennek címe: Élet a halál után, avagy az egyiptomi halotti kultusz emlékei, témája pedig az egyiptomi túlvilághit. Az akkori emberek gondoskodni akartak a test és a lélek fennmaradásáról. Amíg az előbbit a mumifikálás tette lehetővé, az utóbbit a holtak birodalmában való megjelenés mítosza.

A program részeként először megtekintettük a kiállított tárgyakat, majd a megszerzett ismereteinket egy TOTÓ kitöltésével ellenőrizhettük. Ezt követően játékos foglalkozáson vehettünk részt, ahol az egyiptomi írásjeleket, a hieroglifákat tanulmányozhattuk. A múzeumban láthattuk még Szönyi István és lánya, Zsuzsa festményeit.

A program további részeként elmentünk a Megyeházára, ahol egy kortárs kiállítás képeit nézhettkék meg. A következő helyszín a Jókai Színház volt, amit röviden – de lényegre törően – be is mutattak nekünk. Végül pedig a megyei könyvtárba látogattunk el.

A tavaly őszelel megrendezett Tatárjárás című kiállítás után újra lehetőséget kapott iskolánk, hogy ismereteinket ilyen módon – hasonlóan az ún. projekt-módszerhez – bővíthettük, kiegészíthettük. Szerintem tanúságos volt ez az út – vagy nevezhetném egy kis kirándulásnak is –, mivel sok érdekes dolgot láthattunk. Ezúton köszönjük a szervezőknek, hogy lehetővé tették a részvételünket.

Kovács Boglárka
6. osztályos tanuló

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

CHANEL SZENT PÉTER

Ünnep: április 28.

*Potičre, 1803. július 12. +Futuna (Óceánia), 1841. április 28.

A francia forradalomban, amely 1789. július 14-én a Bastille ostromával kezdődött, s hamarosan az egész országra kiterjedt, nemcsak a királyi trón dőlt össze. A szabadság bódulatában az emberek minden köteléktől szabadulni akartak, és Istent is le akarták taszítani az ol-tárról. A forradalom végén a városokban és falvakban sok-sok üszkös rom, az emberi szívekben pedig hitelenség maradt vissza. Nagyon sokan távolodtak el Istentől, Jézus Krisztustól és az Egyháztól. Az üdvösségükért való aggodalom néhány életben ma-

radt papot arra készítetett, hogy társakat gyűjtsenek maguk köré, és közösségben kezdjék az újratérítés fáradságos munkáját.

Ilyen pap volt Jean-Claude Colin, aki 1816-ban egy nővér-kongregációt hozott létre; 1824-ben pedig papokból alapított egy kongregációt, s mindkettőt Marista Kongregációnak nevezte el. Célja az volt, hogy Franciaország lelki nyomorúságán enyhítsenek.

A vallási megújulás időszakában a missziók iránti érdeklődés is megnőtt Franciaországban. Ugyanebben az időben XVI. Gergely pápa, aki korábban bíborosként a Hitterjesztési Kongregáció vezetője volt, állandóan új misszionáriusokat keresett. Amikor Colin atya benyújtotta kérelmét, hogy a pápa hagyja jóvá az új papi kongregációt, a jóváhagyással együtt megbízást is adott nekik arra, hogy misszióba menjenek a föld egy olyan részére, ahol még soha nem jártak missziósok: a Csendes-óceán szigetvilágába.

Az első marista missziósok között, akik Pompallier püspökkel 1836 karácsonyán indultak útnak, ott volt a harminchárom éves Chanel Péter is, aki 1803. július 12-én született Potičre-ben.

A missziós csoport Le Havre kikötőjéből indult, és Tahiti szigetén kötött ki. Itt azonban evangélikus igehirdetőket találtak, akik néhány évvel korábban érkeztek a szigetre, és elkergették a maristákat azzal, hogy keressenek maguknak más területet. Ugyanígy jártak Tonga szigetén is, míg végre Tahititől háromezer kilométernyire nyugatra a Wallis- és Futuna-szigeten megállapodhattak.

A szigetlakókkal való hosszas tárgyalás után a törzsfőnök, Niuliki úgy határozott, hogy Chanel Pétert és egy laikus testvérét befogadja Futuna szigetére. A többi missziós továbbhajózott a Wallis-szigetre, a püspök pedig továbbment Új-Zélandra.

Péter atya számára nagyon nehéz időszak következett. Nem ismerte a futunaiaknak sem nyelvét, sem szokásait. Minden segédeszköz nélkül, teljesen magára hagyva kellett elkezdenie tanulni a nyelvet, hogy az evangéliumot hirdethesse. 1839-ben, másfél éves vesződség után így jelentette a helyzetét: „Hűsz keresztelés - négy felnőtt, a többi gyermek, és mind-egyik közvetlen a halála előtt - ez az egész aratás, amit tizennyolc hónap után felmutathatok.” De nem esett kétségbe. Jámborsága, a betegek körüli fáradhatatlan szolgálata és jósága megnyerte a szigetlakók szívét. Úgy nevezték: „a jószívű ember”, és közeledtek hozzá.

Amilyen mértékben hatott a hit világosságával az emberekre, olyan mértékben támadtak körülötte ellenségek. A törzsfőnököt körülvevő vének tanácsa féltetni kezdte tekintélyét, és a misszionáriust veszedelmesnek nyilvánította, mert elvonja az embereket az ősök hitétől és szokásaitól. Ezért azokat, akik Péter felé vonzódtak és őt követték, gúnyolták, bántalmazták és üldözni kezdték. Nem egynek felgyújtották a kunyhóját, Pétertől pedig megvonták a megélhetést. Maga Niuliki is egyre hűvösebb lett Péterrel, s amikor rájött, hogy egyik fiát is megtérítette, ellenségévé lett. Most már nemcsak gonosz tanácsadóira hallgatott, hanem benne is működni kezdett a bosszúálló harag.

Egy alkalommal ki is mondta, hogy a misszionáriust legszívesebben halottként látná. Ez a kívánság embe-reinek parancs volt, s mindjárt másnap, 1841. április 28-án reggel Niuliki „minisztere”, Musumusu és két másik férfi Péter kunyhójához ment. Az egyik beteget színlelve gyógyszerert kért, mikor azonban Péter lehajolt, hogy megkeresse az orvosságot, lesújtottak rá. Ő pedig a legkisebb ellenállást sem fejtette ki, hanem csak azt sóhajtott: „Ez nekem jó!”. Még élt, amikor osztozni kezdett a két ember a kunyhóban talált holmin. Musumusu viszont dühében, hogy nem tudták azonnal megölni a misszionáriust, megragadta Péter baltáját és széthasította a fejét.

Amikor a hír eljutott Tahiti-re, a francia tengerészeti támaszpont parancsnoka készülődni kezdett, hogy megtorolja a gyilkosságot. Pompallier püspök azonban tiltakozott ez ellen, s csak annyit kért, hogy adják ki Futunáról Péter holttestét és használati tárgyait.

Ez a nagylelkűség megtörte a szigetlakók ellenállását a hittel szemben. Papot kértek, aki „a szent vizet” rájuk önti, azaz megkereszteli őket. Kívánságuk egy esztendő múlva teljesült. Maga a püspök vitt két marista atyát Futunára, s ez alkalommal hétszáztizennyen keresztelkedtek meg. Néhány év múlva Futuna és Wallis-sziget egész lakossága katolikus lett.

A két szigetről nevezték el a környékbeli szigeteket magába foglaló apostoli vikariátust 1935-ben. 1966-ban egyházmegyei rangra emelték, és ma Wallis és Futuna-i püspökségnek hívják. Niuliki utóda, a futunai király egész birodalmát Krisztus Királynak szentelte. Chanel Péter vértanúsága ilyen termést hozott.

Pétert 1889-ben boldoggá, 1954-ben szentté avatták, XII. Pius pápa a déltengeri szigetvilág patrónusává tette. 1969-ben mint missziós szentet az egyetemes naptárba is fölvtették.

A BARÁTI KÖR, A NAGY BARÁTI TALÁLKOZÓN

2009. március 13-15-i napokon ünnepelte Gyomaendrőd várossá nyilvánításának 20. évfordulóját. Ezen évfordulós ünnepségek alkalmával Gyomaendrőd vezetése Világtalálkozó rendezését hirdette meg.

Az Endrődiek Baráti Köre Egyesület vezetése és tagjai azonnal lelkes támogatással és örömmel jelezték részvételüket ezen szépnek ígérkező eseményre. Ez természetes részünkről, hiszen mindannyiunk szívében ott buggol a szülőföld szeretete és a vágy, hogy ismétlen találkozzunk az itthoniakkal. Kb. 20 fő vett részt az Egyesület tagjai közül az eseményeken. Ki teljes egészében, néhányan alkalomszerűen.

Hogy jól éreztük magunkat az enyhe kifejezés. Nyugodtan mondhatjuk, pazar volt elejétől végéig.

Tessenek elhinni, aki ebből kimaradt, sokat vesztett.

A dolgok március 13-án délután kezdődtek regisztrációval a Katona József Művelődési Központban, Gyomán.

Pontban 16:30-kor ugyanott, a színházteremben Várfi András polgármester úr rövid, szép, de kedves szavakkal nyitotta meg a műsort és események sorát.

Ez a sor nagy sötétséggel kezdődött. Gondoltuk elfogyott a villany. Ámde egyszer csak látjuk, hogy Szent János bogarak cikáznak a színpadon. No de ilyet. Hol szedtek ezek össze ennyi bogarat télvíz idején? Végül világos lett és kiderült, bizony az egészet egy csapat bogárszemű lányka csinálta pálcák végén fénylő lámpáscákkal. Ők voltak a híres Színfolt Mazsorett Csoport.

Következett a színházi előadás, angol krimi. Néhány lámpalázás kezdőtől eltekintve profi játékkal okoztak a nézőknek meglehetősen izgalmas, biztossan 10 alatt futom a 100-at. Szólótáncosok Knapcsek Kitti szép egyéni számot adott elő.

De hogy a városi Alapfokú Művészetoktatási Intézmény egy ilyen népes, ügyes színészgárdát is kiállít, nem gondoltuk volna.

Szünetben a Baráti Kör igen szép, díszes emléklapot osztott ki a résztvevőknek, hogy emlékezzenek ezekre a kedves napokra. Ezt a szép emléklapot egyesületi barátunk, Buckó Imre találta ki és készítette el, amiért nagy köszönet illeti Őt.

Szünet után folytatódott az előadás. Jöttek megint a vidám mazsorett lánykák. Nem véletlenül világhíresek. Ifi koromban, ha ilyenek biztatnak, biztossan 10 alatt futom a 100-at. Szólótáncosok Knapcsek Kitti szép egyéni számot adott elő.

Majd aztán következtek a társas táncosok a Rumba meg a Kner TSE kebeléből. Azt hisszük, ezeket látva mondhatjuk, hogy Gyomaendrőd Tánc-Nagyhatalom lett. (Javasoljuk ide helyezni az országos bajnokságot.) Ennyi csinos lány! Hol teremnek ezek? Megtudtuk, mind helybeli származék. De kár, hogy nagyapáink nem láthattak ilyet! Biztos fennakadt volna a szemük. Itt külön, csak a legkisebb táncospárt említjük meg, mert bámulatos volt a két kisgyerek bravúros ügyessége, technikai tudása. A többieket csak azért nem soroljuk fel, mert nincs annyi hely.

Végül a Körösmenti Táncegyüttes Csángó jelenete következett. Gazdagsága, színvonalára megragadta az embert. Igazi szívet melengető lelki élményt nyújtottak. Gratulálunk.

Este közös vacsorán vettünk részt a Kis Bá-

lint Iskolában. A finom vacsora és ital mellett elszabadult a boldog csevegés. Ki hogy, mint van, merre, hol? Nem fogytunk volna ki a szóból, ha nem lett volna már öreg este és kellett az erő a másnapi eseményekre is. Jó érzéssel tért ki-ki szállására és hajtotta álomra fejét.

Március 14-én vidám sétabuszozással kezdődött a nap. Láthattuk a református templomot, szép kapuját, orgonáját, majd sorra vettük a kedves helyeket. Ligetet, tereket, iskolákat meg temetőt.

A Városi Képtárban 11-órától megcsodálhattuk az új adományból összeállított tárlatot, a Holló László képeket. Ennek körülményeiről később még szó lesz bővebben.

14-órától aztán igen komolyra fordult a szó. Az Önkormányzat Képviselő-testületének nyilvános ülése kezdődött a Városháza dísztermében. A közönség által zsúfolásig megtelt teremben, Várfi András polgármester úr nyitotta meg az ülést. Üdvözölt mindenkit, kiemelve a jelesebb meghívott személyeket. Majd fölidézte az eltelt 20 év nehezebb meg boldogabb időszakait. A jelen nehézségein túl igen szép optimista jövő lehetőségét vázolta fel.

Az ülés kiemelkedő eseménye volt Dr. Újváry Zoltán professzor úr méltatása és kitüntetése, aki igen szép Holló László festmény gyűjteményt adományozott a városnak. Ezen képek kiállítására került sor délelőtt.

Dr. Újváry professzor előadásában elmondta, hogy Holló László kortársa volt a város nagy szülöttjének, Vidovszky Béla festőművésznek. Kettejük képeinek egy fedél alá kerülése igen szép történelmi és művészeti párhuzam. További méltató beszédek és kitüntetések után a helyhez és helyzethez illő komolyzenei hangverseny vette kezdetét.

Holubné Hunya Anikó igazgatóasszony által vezetett Városi Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanárai és művészpallantái adtak igen élvezetes műsort. Külön jól esett hallani az ismertetésben azt a sok szép elismerést, amit az előadók különböző helyeken nyertek. A repertoár olyan gazdag volt, hogy azt e rövid írás keretében felsorolni lehetetlen. Azért szólnunk kell a legfiatalabbakról, mint Füzes András, aki gitáron és Bela Gréta, aki hegedűn mutatta be szépreményű művészi képességeit. A műsort az énekkar zárta le, mely szokás szerint tökéletes összhangjal és kulturált színvonalával nyerte el mindnyájunk tetszését.

A Városházáról mentünk át megint a Művelődési Központba, ahol Sággy Gyula filmjét tekinthettük meg a város kiemelkedő szülöttjéről, Kállai Ferenc színészeiről. Büszkéek vagyunk rá, hogy földinknek nevezhetjük Őt.

A napot állófogadás zárta, büfével. A pörkölt fenomenális volt. Természetesen, diskurálás, nevetgélés, viccek és anekdoták hangzottak mindenfelé. Rég látott barátok öleték át egymást. Tombola is volt. Egy Suzukit lehetett nyerni! Persze csak 3 napra, mert minden csoda 3 napig tart, ugye?

Ez a nap is szépen sikerült. Holnap lesz március idusa.

Vasárnap, március 15-én jutottunk el az ünnepségsorozat harmadik, befejező napjához. Ezt a napot az 1848-as forradalom szelleme hatotta át, a rendezvények is erről szóltak.

Kilenc órakor kezdődött az ünnepi Szentmise az endrődi Szent Imre Katolikus Templomban. A misét Iványi László kanonok plébános úr tartotta. Ebben segítségére voltak Deák

Csaba akolitus és Sóczó Géza hunyai hitoktató és kis minisztránsok. A plébános úr igen szép szentbeszédet tartott. Kitért az egyház és papok áldozatkész szerepére 1848-ban. Igen új és meglepő volt az a sok precíz adat, amelyet előadott erre vonatkozóan.

Nagyon tanulságos volt. Persze beszédének nagy részét a hívők leki életének erősítése és támogatása tette ki.

Bizony sokaknak jólesett az őszinte szép beszéd, mely kiközöskentette a letargiából és táplálta a reményt bennük a mélyre süllyedt közállapotok jobbra fordultára.

Mise után kezdődött a templom melletti Hősök terén az 1848. március 15-i évforduló ünnepi megemlékezése. Ezúttal a kíséző műsort a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda rendezte.

Aranyos kisgyerekek adták elő a hazafias dalokat. Szép szavalatokat is hallottunk tőlük. Az igazgató úr gitárral a nyakában vezette a kis együttest és kísérte az énekeket. A gitárt csak akkor tette le, amikor koszorúzni ment.

A megemlékező díszbeszédet Domokos László országgyűlési képviselő úr (és megyei testület elnöke) tartotta. Beszédé igen sok aktuális kérdést is felvetett. Fő vonása neki is az volt, hogy van kiút a jelenlegi sanyarú helyzetből, ha a nemzet józanul mérleget és cselekszik.

Az ünnepségek befejező akta a '48-as emlékmű koszorúzása volt. Igen számos szervezet koszorúzott.

Kezdte Várfi András polgármester úr, Dr. Csorba Csaba jegyző úrral. Következtek képviselők, egyházak, állami szervek, pártok, szervezetek-közte a mi Baráti Egyesületünk, Timár Imre elnök és Ladányi Gáborné titkár. A hosszú sort a Jobbik+Magyar Garda páros zárta be. Az ünnepség után irány a Rózsahegy! Kálman Általános Iskola ebédlője. Terített asztalok vártak minket.

Ebéd előtt televízió megnézhettük azt a DUNA TV felvételt, amelyikben Timár Imre elnökünk invitálta az elszármazottakat Gyomaendrődi találkozóra a nagyvilágból.

Az ebédhez csak kanalat kaptunk. Itt valami meglepetés készült. Várfi András polgármester úr és Domokos László képviselő úr mondott búcsú pohárköszöntőt. Ezután megkaptuk a kanálhoz tartozó igen finom borjübecsinált levest, majd utána igazi endrődi finomságoknak örülhettünk. Káposztás lepény és szilvalekváros bukta volt a fő étel. Mondanom sem kell nem is hiányzott más. Persze borral is lehetett öblíteni, hogy a gyönyör teljes legyen. Mármost annak, akinek lehetett. Emezek csak szagolhatták. Ja kérem, zéró tolerancia van. És valahogy haza kell találni kinek-kinek a világ négy tája felé.

Jó érzésekkel eltelve, Buckó Imre szép emléklapjával a zsebünkben vetettünk véget a 3 napos találkozásnak azzal, hogy amíg csak lehet és bírjuk magunkat, ismételjük meg az ilyen kedves együttléteket.

Apropó! 2009. május 8-9-én a Rózsahegy Napok alkalmával az Endrődiek Baráti köre ismét összejövetelt rendez, ahol sok más eseménnyel közepette, a régi szeretet az orvosok nevével ellátott táblát helyezünk el az endrődi Egészségházában. Érdeklődni, telefonálni lehet, Timár Imre: 06-1-326-7567.

Fenti írás tettesze: Szabó Béla, Budapest, 2009. március 23.

Endrőd néprajza

Rovattörtéti Szankó István

Endrődi tájapálások

Tisztelt Olvasó!

Az Endrőd múltját és hagyományait bemutató rovattunk elsősorban a történeti források és néprajzi vagy helytörténeti gyűjtések által feltárt adatokat és összefüggéseket tárja az olvasók elé. Viszont fontos, hogy a szülőfalunkról megjelenő néprajzi igényességű irodalmi alkotásokra is felhívjuk a figyelmet.

A következőkben Tímár Máté egy kevésbé közismert írásából idézünk:

Endrődi tájapálások

(Tímár Máté: Ámen... ámen versek, történetek 1997-1998. (kézirat), 67-68. oldal)

„Endrőd csak egy van, ha a háta mögé is tolakodta Gyoma, ahol pedig azt sem tudják a derék karórágó-uramék, hogy a tájapálás önmagáért csacsogást jelent. De hát bocsánatos bűnöske ez, ahogy azt is - pedig közülük való vagyok -, csupán a Kner Izidor agyafúrt alakjai című humoros könyvecskéből, a nagy nyomdász írói kirándulásából tudom, hogy Vacerfalván, azaz Endrődön minden ötödik ember Tímár. Ha nem így lenne, úgy tévedésében én segítek neki, azonban helyzetjellemzésül akkor is telitalálat. Érdemes tehát arra, hogy történetét ne sorolja a Holt-Körözs nádasá alá a szél.

Izidor „könyvcsináló” mester uram szerint ugyanis az új működési területre rendelt kereskedelmi utazót, magyarul vigécet, s nevezzük Kleinnek, szülőfalunk hollétét illetően elődje, nevezzük Hischnek, valamikor még a fatengelyes világban, így útbaigazította volna el: ”Ha megérkezik Gyomára, kolléga úr, feléje se nézzen a restinek, mert ugyanazt a fröccsöt útközben Haibach kocsmáros fele-annyiért méri. Hanem induljon el a vasúti töltésen az állomástól visszafelé a sínpárok mentén, míg az országutat keresztező sorompóig nem ér. Ott forduljon reá erre az útra s menjen, míg jobb keze felől malmot nem talál, s kezdje el számolni a szembejövő férfiakat, egészen az ötödikig. Arra pedig köszönjön reá: „Adjon Isten Tímár bátyám!” Dicsértessék a Jézus Krisztussal is köszönhet, csak jónapotl ne, mert arra az lenne a válasza: Egye meg, vagy akadjon meg a torkán; mivel hitetlenjük is felhőverő katolikus. S ha fogadják köszönését, csak akkor kérdezheti tovább: „Mondja, Tímár bátyám, merre lelem Endrődön a Kohn Ignác, vagy Fenákel Fábrián boltját? Bizonyos lehet benne, hogy eltévedhetetlenül útbaigazítják!”

Az adoma szerint a vigéc-ember döbbsen visszareplikázott: „Köszönöm kollégám, de mi lesz, ha az illetőt nem Tímárnak hívják?” S az útbaigazítója szemközt kacagta:

„Az kizárt, akár a lemergi csodarabbi kikeresztelkedése, mivel Endrődön minden ötödik ember Tímár!”

Igaz, nem igaz bírálja a nagy-ég, mivel nem rótt még minket listába senki. Annyi bizonyos azonban: Sokan vagyunk! Csak megkülönböztető ragadványnevet számoltam össze harminchatot (Kis, Nagy, Csendőr, Zsandár, Szükség, Zsíros, Lacó, Plavec, Sándor, Csihat, Vitéz, Szép, Vajenka stb.), míg édesapámnak (áldott légyen az emlékezte) csupán a Gergely és Gátéri Tímár nemből nyolvanhét édes – azaz első unokatestvére volt s ezt a nevezetet hordozta, de az Óvári-nemből, csupakegyesség atyai dédnagyanyám is.

S hogy honnan vetődtek ide, erre a sokszorosán tatárok-török dulta tájra, azt csak találgatni lehet, de az 1730-as anyakönyvekben már szerepelgetnek. De megtalálható foglalkozást, szakmát jelentő értelmével Dr Borbula Ida professzorasszony az USA-ban megjelent sumermagyar szótárában is, pedig ez a nép már Krisztus Urunk előtt bőséges ezer esztendővel kihalt. A szabolcsi Tímár község biznysága szerint ismerték a szultán-törökök is, mint egy nemzedékre szóló „hűség-birtokot, basai végkielégítést, bármekkora is a különbség a cserzővarga és a földbirtokos között.

A Háromszék-megyei Gelence (Orbai járás, 2506 lélek) temetőjében (a XIII. századi templom közelében) jeles sír a Tímár Zakariásé, amiképpen Gyimesfelsőlok sírkertjében a Tankók és Ambrusok mellett, tizből legalább kettő-három „öröklakás” a Tímároké. De van Tímárok-patakja, Tímárok-bérce, Tímárok-loka is amiképpen a túlnansó csángók között is otthonosak vagyunk Bákó (Bacau) és Román moldvai megyékben, fel egészen lassy-Jászvásár városáig.

De itten abba is hagyom, mivel éppen úgy nem ad érte piculás pálinkát sem a gebines, ahogy a vízőzön felidézések sem jut eszébe senkinek, hogy az ószövetség a sumérok Gilgames époszából kölcsönözte (vándormotívum), jobb tehát, ha én sem tetováltatom homlokomra ezt a volt-volt-hol nem volt atyafiságot.”

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,

Csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,

Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.

Tel.: (66) 386-909

**Hitellehetőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!**

Gyoma néprajza

Emlékek a gyomai eseményekről 1918. őszétől 1920. tavaszáig I.

Ebben a „közleményben” néhai édesapám Dr. Cs. SZABÓ Albert (1910-2002) családtörténeti írásából a címben megírt időszakban történeteket adom közre kedves olvasóinknak.

Olvasóink érdekes és izgalmas, ahogy a gyomai parasztpolgár családba született kisgyermek édesapám később, felnőtt férfikorában, visszaemlékezve erre a magyarságra végzetes időkre, rögzítette emlékeit.

„1918 „őszirózsás napjaiban” jöttek a vonatok Gyomán keresztül napokon, heteken át. Hozták haza a frontokon szétzúllott s szétzüllesztett katonákat. A gyomai állomáson a román fronton szintén szétzüllesztett és hazafelé tartó Mackensen tábornok német hadseregének hadtáp vonatai veszteltek s melyeket szorgalmasan fosztogattak a helyi endrődi és gyomai lakosság. Mint kisgyerek mindennap kint voltam az állomáson és láttam hogyan érkeznek a katonák, mindennap vártam Apámat. Közben a vagonokból kiszört holmik közül én is szereztem lámpaüveget, színes ceruzát. Egy napon az a vonat is megérkezett, amelyik a nagyváradi 4-es honvédek maradványát hozta. Ennek az ezrednek a népfelkelő zászlójában szolgált Apám, mint őrmester az Isonzónál. A gyomai katonák itt leszálltak s volt aki felismert; „...nizzítek mán ez meg szegény Csősz Albert fia!”, az egyik katona megsimogatta a fejemet s könnyes szemmel odébb állt, igyekezett mindegyikük haza a családhoz.

Én is hazamentem. Mi pedig magunk maradtunk Nagymamával. Nem nagyon tudtam megérteni a felnőttek vigasztaló beszédjéből, hogy az én szeretett Édesapám odamaradt Auzzánál (ma Szlovénia Avcse) még 1917. aug. 17-én bajtársai megsegítésére önként vállalt hősi halálban. Az Arany János utca 5. szám (akkor 614.) alatti házban Nagymamával (id. Cs. Szabó Albertné született Szabó Lidia) voltunk ketten, Mariska testvérnénem „idesnénivel” (Apám testvérnénjével Kovács G. Jánosné született Cs. Szabó Lidia élt együtt a Mirhó utca 3. szám alatt. Édesanyám még 1916-ban meghalt, 1917-ben Pista öcsém három esztendőskorában ment el. Szegény nehéz napokat éltünk át a mindennapos katonai beszállásolásoktól. 1918. őszén éppen a 23-as vadászszázalaj szállásolt Gyomán. Rohamos pénzromlás következett be, a korona szinte semmit sem ért, s a mi viszonyaink között legérzékenyebb volt a cukorhiány, petróleumhiány, csökkentett villanyáram-

használat (a Tiszavidéki Malom ekkor már termelt áramot). A legeslegnagyobb hiány a sóhiány volt. A vesztett háború összes következményeire szenvedtünk. Édesapám öccse, János Bátya is hazakeveredett s nálunk lakott. Ifjú korában elszenvedett balesete miatt rokkant volt (a keze rosszul forrt össze) s így itthon kibicelte végig a háborút, forradalmat, mivel életerős 23 esztendőskorú fiatalember volt, a fiatalság minden igényével, részt kívánt a forradalom nagyszerű, veszélyes, de borzalmas napjaiban. Egy reggel Nagymama rémülten ébresztette: „Kelj fel fiam! Mit hoztál a házbá? Takarítsd el azonnal, nincs elég bánatom? Még többet akarsz?” Ti. Nagymama a kamrában egy katonapuskát talált a hozzávaló csomó löszrel s ez zajtelt rémületbe. Gyomán a forradalom mozgalmas és félelmes volt. Az állomáson vesztelő német szerelvényeket az átvonuló magyar katonák s utánuk a kapzsi helybéli lakosság – ebben élen jártak az endrődi agrárproletárok – rendszeresen fosztogatták. Nappal még csak túrték a német kiserők-örök, de éjszaka bizony lövöldöztek. Egy lovaskocsival pakoló parasztember az otthoni bádög-pléh fürdőkádba gondolt petróleumot „vételezni”, de egy kőszá puskagolyó kilyukasztotta a kádat s elfolyt a drága kincs, de örült, hogy ép bőrrel megúszta a kalandot. Egyre több katona érkezett haza s nagy volt az öröm, nap-mint-nap mulatozásra adott ez alkalmat, szólt a cigánymuzsika. De itt volt a közelben az oláhetörés réme is, Erdély és a Partium (az Alföld keleti megyéi) felől iszonyatos dolgokat mesélő menekültek érkeztek rettenetes állapotban. Dr. Kató József költő, író, Gyoma szülőtte, ekkor Torontál vármegye főjegyzője több fogattal, gazdasági felszereléssel érkezett családjával Nagybecskerekéről (ma Szerbia Zrenjanin). Közben beérkezett a Mackensen-féle hadsereg vonata-hadtápszekerek, lövontatású lövegek, utász-szekerek, stb. A Károlyi kormány (Miska a bolondgróf) nem engedte átvonulni őket s a fogatolt vonat itt rekedt Békés megye északi községeiben. A mi városunkban egy egészségügyi oszlop telepedett meg. Folyt a csencselés, élelemért orvosi műszereket lehetett vásárolni. Egy éjszaka Bátyjáék egy komplett fogorvosi műszerkészletet emeltek le az egyik kocsiról. Amikor a németek „beletörődtek” abba, hogy nem vihetik tovább a felszerelésüket, mindent értékesítettek. Így a lovakat is. Elárasztották a környéket nehéz igás hidegvérű („muraközi”) lovakkal, így Gyomát és

környékét is. Vagy öt-hat évig ilyen igáslovak Gyomán többségben, ugyanennyi ideig még lehetett látni „sodrott” (hideg és melegvérű ló keresztezése) utódaikat. A helybéli közigazgatás nagyon nehezen jutott odáig, hogy egyáltalán megalakuljon. Hetekig választási gyűlések követték egymást. A jómódú, illetve az idősebb gazdák visszahúzódtak, a fiatalok pedig senkit sem akartak elfogadni; „mert nagy a hasa, nem kell, a szegények zsírján gazdagodott meg a háború alatt – mondták – amíg mi a fronton voltunk”. Teljes fejtelenség és szerveztlenség uralkodott, míg nagy nehezen sikerült egy valamire való előljárást összehozni. Nemzetőrség alakult a hazatért katonákból, mivel a csendőrséget nem tűrték meg a rendfenntartásban.

A tél kezdetére közben megjelent a háborúkat követő járvány, az influenza variációja, a „spanyolnátha”. Szövedményekkel együtt legtöbbször halálos kimenetelű volt. A nagy vigasságban, gazdasági pusztulásban, sok-sok gyászban, politikai zűrzavarban azért közben a parasztlakosság szántottakvetettek, munkájuknak gazdag eredménye volt, bizonyos rá, hogy később a román királyi megszálló katonák segítségét is igényelniük kellett az aratáshoz az 1919-es esztendőben. Ez volt az egyik jellemző, hogy forradalom ide, forradalom oda, az emberek többsége végezte a dolgát. Lehet, hogy a katonai parancsnokság jelenléte okozta, de télire a polgári vezetés megszállt Gyomán. Közben volt olyan jelenség is, hogy „endrődiék” (ahogy az öregek emlegették az endrődieket) meg akarták ostromolni a gyomaiakat, de a katonaság ezt is elhárította. Ebben az életben forgolódtam Nagymamával és Jancsi Bátyával, Nagymama küzdött értünk-velünk, s mindennap azzal a rengeteg katonával, akik nyüzsögtek az udvarban s az utcán. Akár magyar, akár német katona, mind éhes volt. Inkább vitt, mint hozott, kellett kenyér, szállás, takarmány a lovának. Érdekes módon az iskolában a tanítás zavartalanul folyt. A tiszték, altisztek voltak háznál elszállásolva, a legénység uradalmi épületekben, magtárakban, de ide is csak hálni jártak. A 23-as vadászszázalaj itt sorozott-kiegészített, napközben gyakorlatozott, fegyelmezett. Nálunk ekkor egy hadosztály hadbírótiszt lakott (egy ideig a hadosztály-parancsnokság is Gyomán volt).

AZ OMART KÖNYVESBOLT ÉS KULTURÁLIS MŰHELY

2004. szeptember 16-án új kulturális központot indított városunkban egy pedagógus házaspár, Oláh Gizella és Molnár Albert. Azóta több mint 4 év telt el, és az OMart Könyvesbolt és Kulturális Műhely egyre több hívet szerzett magának sokszínű, közvetlen hangulatú rendezvényeivel. A vendégkönyv statisztikája szerint 3 pályázat 13 kiállítás és 19 rendezvény jelzi a lelkes munkát.

Néhány rendezvényről a teljesség igénye nélkül.

2004. november 19-én **Balogh Tamás** mutatkozott be második önálló kötetével, a *Nemlétező dolgokkal*. Ezzel egy időben a *Legkedvesebb mesehősöm* gyermekrajz-pályázat képeit nézegethették a vendégek.

2005 januárjában **Molnár István Tamás** Gyomaendrődön készített januáros *természetfotóiból* nyílt kiállítás. Április 11-én, a költészet napján a *Zabhegyezők* együttes megzenésített versekből adott ünnepi műsort.

2006. február 3-án egy felejthetetlenül szép estén **Szilágyi Ferenc Hon-vágy** verseskötetét, valamint **Sinka Beáta biokollázsait** ismerhette meg a népes közönség. A költészet napján **B. Molnár Zsuzsa** saját verseivel illusztrált *őnarcképeiből* rendezett kiállítás és a *Tűzmenedék együttes* műsora fogadta a művészet-kedvelőket. Augusztus 3-án **Vermes Éva** a valamikori Családi Lap főszerkesztője mutatkozott be a Gyomaendrődieknek *A fecskék délre szállnak* regényével. Az OMart két éves születésnapján **Rávainé Farkas Éva festményeiből** nyílt tárlat, valamint **Mácz István** gyomai születésű **Szent Adalbert-díjas katolikus íróval** beszélgetett Polányi Éva. December 3-án **József Attila halálának 69. évfordulójára** a Tűzmenedék együttes, Cserenyecz Éva és Polányi Éva meghitt műsorral emlékezett.

2007. január 27-én **Uhrin Pál népi festő** mives színesceruza képeiből nyílt kiállítás. A festővel Szonda István néprajzkutató beszélgetett. Közreműködött Kis Imre citerán és Molnár Albert tekerőlanton. Március 16-án ismét **Balogh Tamás** volt a vendégünk, ezúttal első önálló tanulmánykötetét, az *Álmodozók irkafikáját* ismerhette meg a közönség. Beszélgető partnere **Kiss László**, a Bárka egyik szerkesztője volt. Június 29-én a *Nyárköszöntő hangverseny* sokszínű műsor várta a közönséget: folk-rockot játszott az Újhold zenekar, komolyzenét a Zenebarátok kamarakórusa, valamint Kutenberg Anikó brácsán és Gecseiné Sárhegyi Nóra zongorán, megzenésített verseket a Tűzmenedék együttes. Közreműködött Turnár Mariann versmondó. 2007. október 26-án az endrődi születésű **Gergely Ágnes** Kossuth-díjas költőnő volt a díszvendég. Az estet Szilágyiné Németh Eszter koordinálta, a verseket előadta Oláh Gizella és Polányi Éva. E naptól volt látható a műhelyben a **Kovácsnai** nővérek, **Klára** és **Nóra** rajzaiból és festményeiből összeállított kiállítás.

2008 márciusában **Juhász Katalin** Meg is mosakodjál... c. kötetét mutatta be. **Juhos Sándor** retrospektív fotó kiállítása különösen sok érdeklődőt vonzott a műhelybe az év első felében. Májusban a *Tűzmenedék együttes* örvendeztette meg rajongóit egy önálló esttel. Szeptemberben a Gyomai Református Templomban a **Carmina Danubiana** együttes nagy sikerű koncertjén a Hunyadiakról szóló népi énekek hangzottak el. Közreműködött a Gyomaendrőd-i Zenebarátok Kamarakórusa és a Tűzmenedék együttes. Novemberben Hajdú László szervezésében emlékezetes *Határ Győző-esten* tapsolhatott a közönség. A Kossuth-díjas költő verseiből **Dinnyés József** „daltulajdonos” saját megzenésítésében adott elő. Közreműködött **Balázs Andrea** színművész és Turnár Mariann versmondó.

2009. február 6-án **Valuska Sára: Frésylla** című könyvének bemutatóján zsúfolásig megtelt a könyvesbolt. A szerzővel és a kötet illusztrátorával **Novák Hangával** – akinek kiállítása május végéig tekinthető meg a boltban – Polányi Éva beszélgetett.

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrődi civil szervezetek köszönik az eddigi jóindulatot mindazoknak, akik adójuk 1%-ával korábban is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kéri, az ez évi támogatást is.

Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásával kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása.

Adószám: 18380761-1-04.

Szent Gellért Keresztye Egyesület, célja a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda támogatása.

Adószám: 18389980-1-04

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-04.

Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.

Adószám: 18384215-1-04

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrődi Füzetek, stb.

Adószám: 19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása.

Adószám: 18372276-1-04

C u k o r b e t e g e k Gyomaendrődi Klubja, célja a cukorbeteg oktatása, segítése.

Adószáma: 18378272-1-04

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.

Adószám: 18371608 -1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.

Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrődi Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági és labdarúgó sport támogatása.

Adószám: 18370827-1-04.

Öregszülői Gyermekekért Alapítvány, célja a külterületen felnevelő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.

Adószám: 18376184-1-04

Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az

óvodai felszerelések színvonalának javítása.

Adószám: 18379778-1-04

Kincs Az Életed Közhasznú Alapítvány, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.

Adószám: 18386932-1-04

A Napugár Óvodáért Közhasznú Alapítvány, célja a Szabadság úti és a Fő út 85 sz. alatti óvodák gyermekeinek tanulási, játszási feltételeinek jobbítása, az óvodák tárgyi feltételeinek javítása.

Adószám: 18386248-1-04

Templárius Alapítvány támogatja a „Segítsünk a rászoruló gyermekeknek!” jótékony célú adakozást. (Új székhely: 5502 Gyomaendrőd, Martos Flóra u. 5.)

Adószám: 18856617-1-04

Gyomaendrődi Mentőalapítvány: célja a mentőállomás berendezésének, felszerelésének és a mentéstechnikai eszközöknek a bővítése.

Adószám: 18376713-1-04

Rózsahegy-i Iskola alapítványai:

A Rózsahegy-i Iskola Diákjairért Alapítvány az iskola tanulóinak és tanulóközösségeinek támogatására szolgál. (Tanulmányi versenyek nevezési díja, útiköltsége, nyelvvizsga díjak, tanulmányi kirándulások, kulturális tevékenységek, rendezvények.) Az alapítvány közreműködésével készült el a Hősök terén és a ligetben lévő játszótér.

Adószám: 18390162-1-04

Dr. Farkas János Tanulmányi Ösztöndíj Alapítvány Célja a közép- és felsőfokú iskolákban tanuló diákok támogatása. Jelenleg több, mint 2 millió Ft alapítványi kamataival rendelkezik a kuratórium.

Adószám: 19062255-1-04

A Rózsahegy-i Kálmán Diák-sport Egyesület az iskolában folyó sporttevékenységet támogatja. A befolyó tagdíjakból, pályázati forrásból sporteszközöket, felszereléseket vásárolunk, illetve a nevezési díjakat, útiköltséget finanszírozzuk.

Iskolánk kiváló sporteredményei többek között az egyesület támogatásának köszönhetőek.

Adószám: 18387139-1-04

A MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZ köszönetet mond azoknak a magánszemélyeknek, akik az elmúlt évben a személyi jövedelemadójuk egy százalékát az egyház részére ajánlották fel. Az idén is kérjük katolikus híveinknek és mindazoknak a támogatását, akik jövedelemadójuk egy százalékával segíteni szeretnék egyházunk hitéleti, karitatív és nevelő tevékenységét.

Felajánlásukat a 0011 technikai számra tehetik meg, melyért előre is hálás köszönetet mondunk.

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Erősítsd hitünket! – Püspökszentelés Nagyváradon

Fidem conforta! (Erősítsd hitünket!) lett a jelmondata Böcskei Lászlónak, a Nagyváradai Egyházmegye 82. főpásztorának. A beiktatási szentmisére március 7-én került sor a nagyváradai székesegyházban.

Böcskei Lászlót 2008. december 23-án nevezte ki a Szentatya a 900 éves egyházmegye élére. A szentelést Roos Márton temesvári megyéspüspök és a két társszentelő, Ioan Robu bukaresti érsek, az egyházmegye metropolitája és Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek végezte.

A beiktatási ünnepségen számos egyházi és világi személyiség jelen volt: a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia részéről Ternyák

Csaba egri érsek, Mayer Mihály pécsi, Pápai Lajos győri, Bosák Nándor debrecen-nyíregyházi, Spányi Antal székesfehérvári, Veres András szombathelyi, Beer Miklós váci, Kocsis Fülöp hajdúdorogi püspök, Udvardy György és Cserhádi Ferenc esztergom-budapesti segédpüspökök, Varga Lajos váci segédpüspök és Gyulai Endre nyugalmazott szeged-csanádi

püspök; a határon túli egyházmegyéből részt vett a szertartáson Majnek Antal munkácsi és Német László nagybecskereki püspök.

A négy nyelven – magyarul, románul, németül és latinul – zajló szentmise kezdetén Roos Márton püspök köszöntötte az egybegyűlteket. A megyéspüspökké történő kinevezéséről szóló okmányt Francisco Javier Lozano érsek, pápai nuncius olvasta fel latin nyelven, majd Fodor József általános helynök magyarul.

Szentbeszédében Roos Márton Böcskei Lászlóhoz intézte szavait, aki-vel tizennyolc évig dolgozott együtt a temesvári püspöki hivatalban, és aki az elmúlt tíz esztendőben a helyettese volt. Emlékeztetett: a nagyváradai és a temesvári egyházmegyék alapításuktól kezdve szomszédosak, megosztják egymással az örömet és a szenvedést. A két egyházmegye közti jó kapcsolatot jelzi, hogy a főlstenelendő püspök a nyolcadik olyan főpásztor, aki a Bánságból Nagyváradra került. Fontos, hogy szolgálatát kellő elhivatottsággal, megfontoltsággal és Isten iránti hűséggel végezze, hiszen a püspök főtanító, főpap és főpásztor egy személyben.

A püspökszentelést követően Tempfli József eddigi megyéspüspök köszöntötte az új főpászort, majd halát adott a szolgálata során Istentől és az emberektől kapott jóért. A jelenlevők hosszas tartó tapssal mondtak köszönetet Tempfli Józsefnek szolgálataért. A Román Püspöki Konferencia nevében Ioan Robu elnök, bukaresti érsek, az egyházmegye metropolitája üdvözölte Böcskei Lászlót, és köszönetet mondott Tempfli József püspöknek eddigi tevékenységéért.

A más vallású román főpapokat képviselő Szofronije nagyváradai ortodox püspök a Román Ortodox Egyház Szent Szinódusának a jókívánságait továbbította. Tökés László királyhágó-melléki református püspök azon reményének adott hangot, hogy a tordai vallásbéke és a temesvári ökumené szellemében protestánsok és katolikusok közös erővel küzdenek majd tovább a hűvéért és a nemzet fennmaradásáért, együtt haladva a szeretet, a megbékélés és a demokrácia útján.

Az egyházmegye katolikus híveinek a nevében Szabó Ödön, a székesegyházi káptalan és a nagyváradai papság nevében pedig Fodor József általános helynök köszöntötte az új főpászort.

Püspöki székfoglaló beszédében Böcskei László azon meggyőződésének adott hangot, hogy a bazilikában lezajlott események által tulajdonképpen megvalósult mindaz, amit Krisztus ránk hagyott a mennybemenetele előtt: az örömhír terjesztése olyan kiválasztott személyek által, akik erre küldetést kapnak. „Meggyőződésem, hogy az evangéliumi örömhír mint életet adó igazság nyilvánul meg kereső és sokszor tévelygő világunkban” – fogalmazott a főpásztor. Hangsúlyozta: Szent Pál tanításai meghatározó szerepet töltenek be az életben, az apostol szavait követve hiszi, hogy a hívek az egyház építői. Néha törekenyek és gyengék, de magabiztosak, hiszen előttük az alap: Jézus Krisztus. Erre kell helyezni a nagyváradai egyházmegye jövőjét is, ennek szellemében, örömmel, összefogással és hittel kell munkálkodni a gondviselő Isten szeretetétől kisérve egy szebb és boldogabb jövő reményében.

Magyar Kurir

IV. Gyomaendrődi Világtalálkozó

hangverseny a Polgármesteri Hivatalban

Bela Gréta Virág

Megyési Hajnalka és Gera Nikolett

Hírek a Rózsahegyi Iskolából

Jótekonysági vacsora a Rózsahegyiben

A Rózsahegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola Szülői Munkaközössége február 28-án ismét megszervezte a hagyományos jótekonysági vacsoráját. Joggal érezhetjük, hogy igen sikeres és vonzó esemény volt, hiszen több mint 200 vendég vett részt.

Az estét Várfi András polgármester, valamint Domokos László országgyűlési képviselő is megtisztelte jelenlétével.

A vacsora és a táncmulatság a Hidfő étteremben volt, ami igen kellemes hangulatú, újjá varázsolt helyiség lett, s zökkenőmentesen szolgálta ki a vendégeit.

Az estét színesítették a szórakoztató programok is. Az iskola tanári kara énekelt, majd a Rumba tánc csoport rózsahegyis diákjai is táncoltak, valamint kedves meglepetésként a vacsora ideje alatt élő cigányzenét és magyar nótákat hallhattunk a Suttymba zenekar előadásában. A talpalávalót pedig a Lustyik Duó tagjai szolgáltatták.

Látványos és színvonalas tánccal lépett még fel Kelemen Erika és Kovács László, akik aktív tagjai a Magyar Válogatott Keretnek és a Világjátékok Keretének is.

Éjfélkor következett a tombolahúzás; 200 értékes tombolatárgy várt gazdájára. Az asztalok igen dekoratívak lettek a szép csomagoktól. A fődíj egy TV-készülék volt; amit a nyertes az iskolának adományozott. Ezúton is köszönjük a színvonalas szervezést, a sok értékes ajándékot; a Szülői Munkaközösségnek, a vállalkozóknak, magánszemélyeknek, civil szervezeteknek – hiszen segítségükkel tovább szépíthetjük iskolánk udvarát, hasznos időtöltést, kikapcsolódást biztosítva a gyerekeknek.

Bronzérem a jászberényi játékos sportvetélkedőn

A megyei döntő 2. helyezése jogán a jászberényi országos elődöntőn folytatta a versenyzést a Rózsahegyi iskola atlétika csapata.

A 9 fiúból és 9 lányból álló lelkes csapat három megye első és második helyezetteivel küzdött a tíz ügyességi feladat teljesítése során. Voltak akadálypályák, labdás váltók, pók- és rákjárással, nyuszigrással nehezített feladatok. A jól felkészített, edzésben lévő csapat az előkelő 3. helyezést érte el.

Nyílt napok a Rózsahegyiben

A Rózsahegyi Nyílt Napok célja bemutatni az iskolát a nagycsoportos gyerekeknek és szüleiknek. Hamarosan nagyon fontos döntést kell hozniuk, mikor gyermekük számára a legmegfelelőbb iskolát kiválasztják. Ebben igyekeztek segítséget nyújtani. A média megtanított már mindenkit arra, hogy az információ akkor válik csak számunkra hihetőnek, ha azt személyesen meg is tapasztaljuk. A nyílt napok erre kínáltak lehetőséget, melyre jelenlegi tanulóik szüleit is hívták.

Farkas Zoltánné igazgatónő köszöntője és iskolaismeretője után az érdeklődők részt vehettek a tanítási órákon, fejlesztő foglalkozásokon, a délutáni felkészülésen és a szabadidős tevékenységeken is.

Sokan érdeklődtek az iskolai munka iránt. Az eddigi vélemények szerint a szülők egészen más oldalukról is megismerhették gyermekeiket. Pozitívnak ítélték az iskolai munkát és változatosságnak a korszerű módszereket. Megelégedéssel nyugtázták a technikai felszereltséget és a szépen dekorált belső tereket is.

Óvodás teadélután

Nagycsoportos óvisok voltak a Rózsahegyi iskola vendégei egy teadélutánra a nyílt napok zárásaként.

A tornateremben ügyességi versenyen vettek részt a gyerekek. Az iskola drámaszobájában énekes, zenés drámajáték volt, az előtérben pedig tavaszi pillangókat készítettek és színezhettek a kis vendégek. A sok tennivaló után jó étvágygal fogyasztották el az iskola konyháján készült finom lekváros kiflit és almás lepényt, mely a nagymama kelt tésztajának ízét idézte.

Kollégánk a kitüntetettek között

A Békéscsabai Atlétikai Club fennállása óta az egyik legnemesebb kitüntetést nyerte el március 15-én. Az egyesület kollektívája a Békéscsaba Város Sportjáért kitüntetésben részesült. A klub az országos utánpótlás korúak pontversenyében, kilencvenegy klub közül az első helyen, az abszolút pontversenyben pedig a harmadik helyen végzett 2008-ban. Versenyzőik közül a nemzeti korosztályos válogatottba nyolcan kaptak meghívást, harmincnyolc országos bajnoki címet, nyolcvanegy érmet nyertek. A 11 fős edzői stáb tagja Vaszkán Gábor, a Rózsahegyi iskola testnevelő tanára is, akinek tanítványai évek óta a megyei válogatottat erősítik az egyesület színeiben. A díjat Vantara Gyula, Békéscsaba polgármestere adta át a városháza dísztermében.

Play and Win!

A Play and Win! országos angol nyelvi levelező verseny egyre népszerűbb, az idén 3.000 diák nevezett. A Rózsahegyiből tizenhárman versenyeztek. 4 fordulóban mérhették össze tudásukat nyelvi szintjüknek megfelelő feladatlapokon. Bizonyos feladatokhoz használniuk kellett az internetet is. Dolgoztak egyénileg és csoportokban is. Oklevelet kapott: Liszcai Mária,

László Loretta és Tokai Kinga.

Történelem tanulmányi verseny

Iskolánkban januárban rendezték meg a 7-8. évfolyamosok országos történelmi tanulmányi versenyének első fordulóját, melyen 11-en versenyeztek. A téma Róma és a Római Birodalom volt. A február 24-i megyei döntőbe Szentpéteri Balázs 8. osztályos tanuló jutott, ahol 27 versenyző közül tizedik lett.

Timárné Tóth Adrienn köszönti a vendégeket a jótekonysági vacsorán

Nyílt napok

Óvodás teadélután

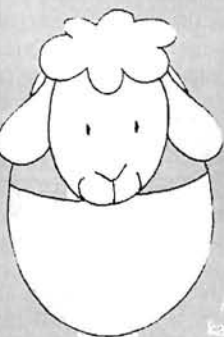
GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Húsvétvasárnap

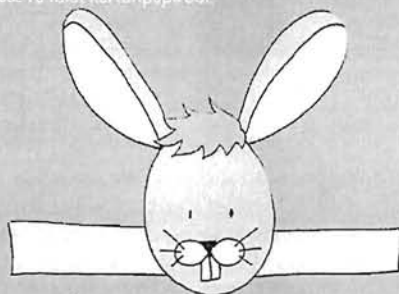
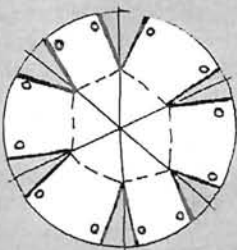
2009. április 12. vasárnap

Feltámadtam, és veled vagyok!
Kezedet rajtam nyugtald:
csodálatos a te tudásod,
alleluja!

Tojásdísz
és kosár

A húsvéti tojásokat a festés után fel is ültöztetheted: papírkartónra vágj ki nyuszit és báránylejteket.

Az elkészült tojásokkal teld kosárba: vágj ki kartonból egy kórt, oszd fel hat cikkelyre. A vastag vonal mentén vágd ki a kosarat, a szaggatott vonalnál hajtsd felfelé az oldalakat. Végül lyukaszd ki a kis köröknél és színes szalaggal fűzd át a kosarat, majd illeszd rá fűlet kartonpapírból.

Feladatok

AMIT ISTEN EGYBEKÖTÖTT...

2009. március 7-én **Stranszki Mihály** endrődi és **Ködöböcz Anett** tornyospálcai jegyesek házasságot kötöttek az endrődi templomban. Szeretetüket és életüket kísérje Isten áldása egy életen át!

SPORT

Két hete megkezdődött a labdarúgó bajnokság.

A nyitány elfogadható lett, bár kis szerencsével jobban is sikerülhetett volna. Vendégünk volt a KASZAPER. Kemény küzdelemben, melyet sok szabálytalanság tarkított, a 80. percben szerzett góllal 1:0-ra győztünk.

Nehéz meccs volt, de kezdetnek elfogadható volt.

De az IFI 8:0-ra győzött.

Márc. 22. Szeghalom Gyomaendrőd: 1:1. Elfogadható eredmény. Az időjárás kellemetlen volt.

Következő mérkőzésünk Méhkeréken lesz 29-én.

Hajrá Gyoma-Endrőd!
III.27.

Márton Gábor

DOMOKOS LÁSZLÓ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

ünnepi beszéde március 15-én Gyomaendrődön

Tisztelt Honfitársaim!
Tisztelt emlékező Gyomaendrődiek!

Az endrődi és a gyomai öregek még emlékeztek az úgynevezett szabadsági tűzre, amelyet minden év március 15-ének estjén gyújtottak. Hárman-négyen összejöttek egy-egy udvaron a szomszédok, meggyújtották a tüzet és körülülve idézgették a '48-as eseményeket, főként Kossuthot emlegetve, Kossuth-nótákat dalolva. Eleinte csak a férfiak mehettek az ilyen tűzhöz, később odaengedték a gyermekeket is, azután pedig az egész háznép jelen volt a tűzgyújtásnál.

Milyen szép lenne, ha ma is fellobognának ezek a szabadsági tüzek! Egy ilyen mély szabadsághagyományokkal bíró város, mint a mienk, büszkén vállalhatná ezt a szép hagyományt.

A pesti forradalom hírért annak másnapján a Békés vármegyében élők is megismerhették. Endrőd és Gyoma népe a szarvasi tanyavilágban élőkől, a szarvasi és túri piacon megfordulóktól értesülhetett a pesti forradalmi eseményekről. A lakosság hivatalosan először 1848. március 24-én, pénteken vett tudomást Pest forradalmáról. A gyomai előjáróság a templom előtti téren olvastatta fel a Nemzeti dalt, a 12 pontot, a március 22-i Békés vármegyei népközségi határozatát, valamint a Közbátorsági Bizottmány felhívását.

A katolikus lakosságú Endrődön abban az időben is igen komoly gyülekezet működött, így feltehetően itt a templomban emlékeztek meg a Pesten történekről. A mi '48-as forradalmunk példát mutatott nemcsak Európa, de a világ szabadságszerető népeinek is. Píldát mutatott abban, hogy a közös célok, a nemzeti közakarát csak egységben, összefogással valósíthatók meg. E közös, emberpróbáló és komoly anyagi áldozatvállalást követelő helytállásban ott találjuk Endrőd és Gyoma polgárait, emlékekben is áldott őseinket.

Amikor kell, ott vannak fegyverrel a kézben, nemzetörként, önkéntesként, honvédként, szabadságharcosként és népfelkelőként a szabadságharc harcterein, a vérről futtatott harcmegzőkön. Ha kell, ott vannak fegyvertelenül is, a szabadságharc védelmében, amikor adományt tesznek a haza oltárára, vagy felelős katonai szállításokban vesznek részt. Nem szabad elfeledkeznünk az endrődi és a gyomai asszonyok és lányok fáradozásairól sem, akik sok-sok kenyeret adtak harcoló honvédeink számára, vagy fehérneműt, sebkötözőt készítettek sebesültjeink, hadikórházaink részére. A krónikák tanúsága szerint Gyoma és Endrőd nemzetőrei már '48 nyaratól kivették részüket a délvidéki harcokból, honvédeink pedig jócskán megállták helyüket a legfontosabb harcszinterek küzdelmeiből. A világsi fegyverletételig, de még a bujdosás keserű napjaiban is kitartottak Kossuth zászlai alatt.

'48-as szabadságemlékeink számtalan fejezete fűződik városunk történetéhez. Ilyen volt a függetlenségi nyilatkozat kihirdetése is, amelyre Gyomán és Endrődön Szombathelyi Antal vármegyei alispán rendelkezése alapján május 6-án, a vasárnapi istentiszteleteken kerül sor. Gyoma és Endrőd lakói azokban az örömteljes órákban sem feledkeztek meg a haza veszélyeiről. A felemelő ünnepi hangulatban a két Körös-parti település ismét tanúbizonyságát adta honszeretetének és anyagi áldozatvállalásának. Ez alkalommal Gyoma lakossága, polgársága 351 forinttal, Endrőd polgárai pedig 222 forinttal járultak hozzá az ország anyagi teherviseléséhez. Teték mindezt akkor, amikor önmaguk is szűkölködtek az anyagi javakban.

Szomorú, de ugyanakkor felemelő hagyományunk, hogy az összeomlás vészterhes napjaiban, 1848. augusztus 13-tól 16-ig Békés vármegye székhelye Gyoma volt. Az egyre közeledő orosz veszély elől a még fennálló vármegyei vezetés Mezőberényből ide költözött. A Békés Megyei Védbizottmány utolsó ülésén drámai hangulatú jegyzőkönyvben búcsúzott a megye népétől. A jegyzőkönyv utolsó mondata önmagáért beszél: „Most Isten velünk, - s egy jobb jövőnek, habár távol, de még biztató reménye.”

A 48-as ifjaknak nem sikerült ugyan kivívniuk a nemzet szabadságát, azt azonban elérték, hogy többé nélkülük egyetlen magyar nemzedéknek sem sikerül elérniük azt, amire hivatva érzik magukat. Ők a magyarok történelmében az újra és újra felvilágosító jel, ők azok, akik árnyékból a fény felé fordítják a magyar nemzet jobbik énjét. Ébren tartják az öntudatot, azt a lelkiismeretet, mely újra és újra megváltoztatja a magyarok, és néha Európa történetének menetét.

Tisztelt Honfitársaim!
„Múlton nyugszik a jelen, s azon a jövőd” - mondta Széchenyi. Egységesen és meghatározó erővel ma, 2009-ben csak egy nemzet léphet fel. Nemzetté pedig a közös haza szeretetével válunk.

Mindannyian tudjuk, hogy az ország súlyos állapotban van, érezzük a hanyatlás szelét. Erős Magyarország nélkül nincs erős magyar ember sem, a hanyatlás és romlás ellen kizárólag az Új Irány, az összefogás politikája emelhet gátat. Közös mély erkölcsi megújulásra van szüksége az országnak.
A jövő mindig arra van, amerre még

nem jártunk, de menni szeretnénk. Ez az út sosincs készen, meg kell építeni. A jövőbe az tud eljutni, aki veszi a bátorságot, hogy elinduljon egy olyan úton, melyen korábban senki sem járt. Az összefogás, az új irány segíthet ebben. A jövő emberei azok lesznek, akik megteremtik a jövőt. Lehet Magyarország jó gazdaságpolitika, oktatás és egészségügy, lehet felelős kormányunk. De csak akkor, ha az összefogás, az új irány az új Magyarország talapzata.

Ha mindannyian, akik itt élünk, itt ünnepelünk közösen: szeretjük ezt az országot, szűkebb pátriánkat, Békés megyét, benne a saját városunkat, Gyomaendrődöt. Közös a haza és a nemzet, amelyhez tartozunk. Ne feledjük, számunkra ez a haza házaikban és családjainkban kezdődik. Ebben rejlik a mi erőnk, hazánk ereje. Ez az erő pedig hazaszeretetünk, '48 piros-fehér-zöld hagyományainkból fakad. Ha jelenünket a múltunkból fakadó tudással éljük, nem kell félnünk a jövőtől. Erre tanít minket Széchenyi István, és erre tanít minket a mai ünnep. Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, mert a magyar nemzet polgárait büszkén nézhetünk a múlt tükrébe és erőt meríthetünk belőle a jövő kihívásaihoz.

Ha erősen él bennünk egy szebb, szabadabb jövő reménye és képesek vagyunk együtt, egymásra támaszkodva nekirugaszkodni a megvalósításnak, méltók lehetünk '48 örökségéhez, méltók az egykori 155 gyomai és 142 endrődi honvéd véráldozatához. Ez ad értelmet minden évben újra meg újra ünnepségeinknek, koszorúzásoknak, főhajtásoknak. Megjósolta már két nappal a forradalom kitörése után Jókai Mór: „Míg magyar él, míg szabad ember él e honban, kegyelettel fognak visszagondolni ez évre, annak történelmére s történetalkotó alakjaira.”

Isten adja, úgy legyen, válaszolhatjuk ma, 161esztendő elteltével Jókainak. Éljen a szülőföldünkért fegyvert fogó hős gyomai és endrődi nemzetörök és honvédek emléke! Éljen a magyar szabadság, éljen a haza!

Irodalmi oldal

Endrőd ismeretlen költője, Tímár Máté (A Költészet Napján)

Lapunk olvasói előtt nem egészen ismeretlenek Tímár Máté versei. Egy-egy ünnepi alkalomra — karácsony, advent — írt verseit többször olvashattuk, ezekben — túl az alkalmi mondanivalón — magas költői szármalással szóló szülőhelyéről, szülőházjáról, annak történelméről, nem feledkezve meg a határon túlrá szorult honfitársainkról sem. Minden nagy prózaírónak akadnak költeményei is: gondoljunk Márai Sándor két maradandó versére (Halotti beszéd, Mennyből az angyal). Tímár Máté számára sem

afféle költői kirándulás volt a versírás: írói életművének szerves része volt, ha nem is ismert annyira.

Már középiskolás diákként (a szeghalmi Péter András Református Gimnáziumba járt) jelentek meg versei Szeghalmon és a megye más vidéki lapjaiban, valamint a Tiszántúl fővárosának, Debrecennek hírlapjaiban is. De már akkoriban sem jelenhetett meg minden verse, hiszen az Adyt és a József Attilát fölkaroló szegedi Juhász Gyula után ő volt az a paraszti sorban felnőtt költő, aki Dózsa György nevét-szellemét idézte: „Támad-e új Dózsa! / felelj öreg tölgyfa, / ezt igéri Sinka, / ágadból a botja...” A 40-es évek elején írta ezt a **Fokközi balladá**-ban, az ugyanakkor tájt írt **Némahalom**-ban pedig azt írja a dombról, amely alatt Dózsa egykori harcosai nyugsznak, hogy rajta a szellő „láztól daltot susog...” Egyik példaképe a sárréti juhászból óriássá nőtt költő, Sinka István volt, ahogy a prózában pedig a székely Tamási Áron. Az 1935-ös keserű emlékü endrődi csendőrsortútról 1940-ben írt költeménye (**A Jóisten látja**) sem jelenhetett meg akkor. (Egyszer már elszavalhatná valaki a verset a sortüz emlékművénel.)

Később azonban még inkább csak magának írhatta, dúdolhatta verseit: a lázadó hangú fiatalembert berántották katonának, s hamarosan a szovjet fogolytábor nyomorúságában csupán „fejben” írhatta költeményeit, vagy a cementes zsákok kerges papírosára: ezeket azonban az őrei elkobozták. Így hozta haza a fejében őrzött verseket, s ennek köszönhetjük, hogy a szovjet légerek nyomorúságáról, s általában az 1944 utáni hazai nyomorúságról páratlan megrázó erejű és hitelességű verseink vannak. Ezt azonban még ma is csak igen kevesen tudják, minthogy bátor szókimondása és ítéletei folytán versei az itthoni diktatúrában sem jelenhettek meg. 1956 után itthon is fogságba került; így némitotta el a cenzúra.

A szibériai légerekben, majd az itthoni némaságban született költeményeiről tehát nem is tudhatott a hazai közönség. Már élete alkonyán (1922-től 1999-ig élt) gyűjtötte össze csaknem 60 éves költői terméséből verseit, a kiadás szándékával. Tényleges kiadásukra azonban nem került sor, csupán egy számítógépes magánkiadásban készült, kartonfedelű kis kötetet készített belőlük **Lélekváltság** címmel „kézirat”-ként, csekély példányszámban. Ebbe belefoglalta mérész, szókimondó verseit is, de már csak azért sem foglalkozhatott vele az irodalomkritika, mivel a szerző megjelölése szerint kéziratnak számított. A szovjet légerek, gulag-ok világáról vannak jelentős irodalmi — prózai — beszámolók: elsősorban a Nobel-díjas orosz Alexadr Solzsenyicin regényeiben és magyar rabtársának, Rózsás Jánosnak emlékirataiban. A gulag ugyan

büntető, kényszermunkatábor volt, de a hadifogság sem sokban különbözött tőle a sztálini Szovjetunióban. A líra — a költészet — azonban sokkal közelebb, szinte testközelbe hozza a légerek mindennapos nyomorúságát, s Tímár Máté versei az egész európai lírában páratlan hitelességgel, ugyanakkor példátlan emberséggel szólnak e pokoljárásról. Számunkra — magyarok és endrődiek (gyomaendrődiek) számára — pedig különösen fontosak ezek a versek, mivel sok ezer honfitársunk osztozott az endrődi költő keserű sorsában:

Irány a pokol felé

„Virágzik a vadkörtefa,
nem mibennünk van a hiba,
mégis visznek ezerszámra
pokolra. Szibériába!

Fodrot rajzol a Don vize,
sorsunk fodrozza messzire,
könnyünk pereg a Hazánkért,
kis falunkért, jó anyánkért...”

A dátumozás is fontos „1945. június; vagonban, kifelé.”

A másik, szintén vagonban született, „fejben” írt verse – **Megyünk, Isten tudja, hová** - még sokkal megrázóbb:

„Láz-éhes, szakállas sereg/ Ül a marhavagon alján,/ halott a pár-
nánk, nekidülünk,/ plusz-kenyeret ér a halála,/ Otthon! Család! Haza
sorsa!/ Gyötörhet: ki senkise mondja...”

A **Sírásó-ének** már a borzalmak hétköznapjaiban született:

„Zöldkáposzta híg levét szürcsölöm, / kanál sem kell hozzá: ritka;/
nyegen holtat hantoltam el érte,/ s ha bevágtam, megint mehetek
vissza./ Akit a golyó elkerült,/ Elérte a sztálini eszme,/ Jóska-ikon a
színpad fölött:/ Öt-embertyre s szépre festve./ Ezt mosolyogja SZI-
BERIA!”

Mégis, a költő az embertelenségben is végig megmaradt embernek, Isten-szerető és ember-szerető magyarnak – pedig az árulás itt is szedie a gyöngye lelküeket. Minden embert, a fogoly németet, kárpátaljai zsidót vagy a szarvasi izraelita földijét testvéreként szeretette és segítette.

Jeremiád Rozenberg Miklós, szarvasi földi, lágerszakácsnak ajánlott verséből: „Mint Jeremiás összes-rőt szakállát,/ úgy cibálom ian-
tom húrjait,/ nem az fáj, hogy a testem elcsigázott,/ zsidóz a ruszki, a
rongyom avitt:/ Érted sírok, elhurcolt családom,/ mondom a kaddish-t,
sok-sok millió,/ gázba-fulladt, Ruszkihonba hurcolt,/ spiclisorsra szánt
új bolygó zsidó!// Kiszvárd, Varsó, Auschwitz árva népe, / s erdélyi
falvak magyar zsidaja,/ Hetven-nyolcvan egy marhakupéban/ Sem
ennie, sem pedig innia... Hozzad mégis, Öröktőlvaló, / imám kél e
vörös Babilonból,/ mit ránk mértél, szeretetből tetted,/ s ha akarod, a
járom alól/ felocsúdtott új néped kutat/ végre fészket, jövőt, békességet,/ s
bosszúálló szemed nyíla sújtson./ mint villám a kevély sziklabércet!”
(Az Uraltban, 1945 októberében)

Ez az Istenébe vetett hite, szülőhazája iránti olthatatlan szeretete — ez volt az, ami végül is annyi megpróbáltatás után hazahozta.

De a hadifogság poklából hazatérve sem várta az áhitott szabadság: a budapesti egyetem bölcsészkaráról „kulák” volta és bátor szókimondása miatt eltanácsolták, s az 56-os forradalom és szabadságharc után bebörtönözték. Kiváló írói képességei hozták meg számára a részleges szellemi felszabadulást: **Majoros Ádám krónikája** c. önéletrajzi regényével szinte berobbant a magyar irodalomba. E műve bibliája, enciklopédiája a honismeretnek, az endrődi szegénység nyomorúságban is megőrzött gazdag kultúrájának, mindenekelőtt az ízes endrődi népnyelv irodalmi rangra emelésével.

Költő életműve azonban az ismertetett okokból mindmáig fölfedezetlen. Pedig a hivatalos kiadásra váró **Lélekváltság** szintén valóságos eseménye lehetne irodalmunknak. Az Endrődiek Baráti Köre legutóbbi februári találkozásán javasolták, hogy az endrődi könyvtár vegye fel Tímár Máté nevét. Jó lenne megalakítani a Tímár Máté Irodalmi Szakosztályt is, s ennek egyik, ha nem legfőbb feladata a költő verseskötetének szabályszerű kiadása lehetne, illetve a nagyszerű író életművének gondozása és kultuszának ápolása. Kinek, minek lehetne ez feladata, ha nem szülővárosának, Endrődnek, hiszen a szülőváros, Endrőd egész lelke ott lüktet műveiben a legkiválóbb írói-költői művészettel megfogalmazva!

Dr. Szilágyi Ferenc

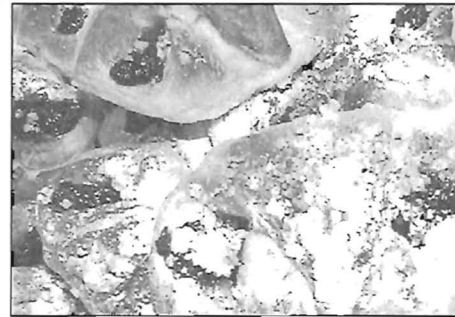

Ízes Ízek

Április

Savanyú káposztás párizsi

A savanyúkáposztát kimossuk és kevés vízzel előfőzzük. Tűzálló tálba rétegeljük szeletelt párizsival (lehet krinolin szeletekkel vagy lapjára vágott virslivel). Tejfölbe tojást, őrölt fehérborsot és sót keverünk és ezzel öntjük le. Forró sütőben megsütjük. Sós burgonyával tálaljuk.

Hájas kiflire éhes? Endródi hájas kifli, káposztáslepény... stb. sütését kelt tésztaból és egyéb, tájjellegű sütemények készítését vállalom. Telefonszám: 06-66/284-155; 06-20/770-87-80

Seidl Ambrus

FENYŐ FŰRÉSZÁRU

deszkák, OSB lapok, lécek, kerítéslécek, pallók, szegőlécek, gerendák, lambéria

TŰZIFA

bükk, tölgy, akác, akácfaoszlop

KAPUFA BT. Gyomaendrőd, II. ker. 467.
06/70 513-95-14
A kondorosi úton, a vásártér után

SZONDER

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

SACRAMENTUM Temetkezés

Gyomaendrőd (Gyoma), Bajcsy-Zs. u. 117.

Fiókiroda: Endrőd, Endródi u. 9.

Állandó ügyelet: 06-30/696-71-17

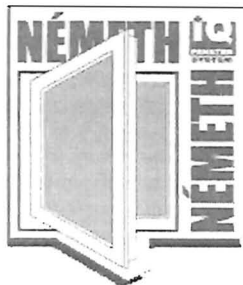
BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Telexmax Távközléstechnika

Bronze csomag 2800 Ft/hó !!!

UPC Direct

Havi plusz 1250 Ft-ért 3 tévén nézhet különböző műsort egyidejűleg
A részletes feltételekről érdeklődjön-üzletünkben

LCD vagy PLAZMA TV-je van? Minőségi tévézést szeretne?

Hello HD HBO HD
Havi 2500 Ft-ért
Részletekről érdeklődjön üzletünkben

Megkezdjük biztonságtechnikai termékek forgalmazását
Videomegfigyelők - Kamerák
Riasztók - Kaputechnika
Akkuk - Kellékek

Békéscsaba Gyóni Géza u. 6.
Tel:66/442-755; 20/337-8010

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek:
Híába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

ÖZV. BICZÓ TAMÁSNE KOVÁCS JO-LÁN, aki Endrődön született, Budapesten és Palóznakon élt, 83 éves korában rövid betegség után 2009. március 17-én szentségekkel megerősítve az Égi Hazába költözött. Farkasréti búcsúztatása után Palóznakon, férje mellé lett eltemetve, március 31-én. Gyászolják rokonai, és az Endrődiek Baráti Köre

BÓTOS ELEK, volt buszvezető, aki Endrői u. 5-7. alatt élt, március 9-én 73 évesen elhunyt. Gyászolják: leányai és a rokonok

ÖZV. GIRICZ LAJOSNE LEHÓCZKI MÁRIA, aki Endrődön élt, március 10-én 78

éves korában hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: a családja

GODA JÁNOSNE VARJÚ MATILD, aki Hunyán a Kinizsi u. alatt élt, 90 éves korában elhunyt. Gyászolják: gyermekei, unokái, déd-unokái és a rokonság

HORNOK EDE, aki Hunyán, a Petőfi u. 28. alatt élt, 73 éves korában elhunyt. Gyászolja: felesége, unokái és a rokonok

ÖZV. KOLOH IMRÉNE KOLLÁRIK MARGIT, volt Endrői lakos, 83 éves korában súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: családja

ÖZV. NÉMETH ANDRÁSNE DINYA ESZTER, aki Endrődön élt, 89 éves korában rövid, súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: leánya, veje és a rokonság

PINTÉR VINCÉNE VÉHA IRMA, aki Endrődön élt, március 20-án hosszú súlyos betegség után 87 évesen elhunyt. Gyászolja: férje, fia, unokája és családja

RÁ CZ SZEBA SZTIÁN, március 20-án 1 napos korában elhunyt. Gyászolja a családja

TÍMÁR ANTAL, aki Hunyán a Kossuth u. 27. sz. alatt élt, 83 éves korában türelemmel viselt betegség után szentségekkel megerősítve az Örök Hazába költözött. Gyászolja: felesége, gyermekei, unokái és a rokonok

TÍMÁR JÁNOS, aki Hunyán, a József A. u. 24. alatt élt, 65 éves korában elhunyt. Gyászolja: felesége, gyermekei, unokái és a rokonok

TÍMÁR LÁSZLÓ, aki Endrődön, a Fő u. 19-ben lakott, március 9-én 79 évesen hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: családja

ÖZV. TÍMÁR LÁSZLÓNE GIRICZ KLÁRA, volt endrői lakos, rövid súlyos betegség után február 14-én 66 éves korában elhunyt. Szentendrén helyezték örök nyugalomra. Gyászolják: gyermekei, azok családjai és hoz-

zátartozói

Köszönetnyilvánítások

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik **PINTÉR VINCÉNE** temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, részvételükkel fájdalomukat enyhítették. A gyászoló család

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik szeretett édesanyánk **NÉMETH ANDRÁSNE DINYA ESZTER** temetésén részt vettek, fájdalomukat jelenlétükkel enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik **VARGA MÁTYÁSNE TÍMÁR ILONA** gyászszertartásán részt vettek s osztoztak fájdalomukban. A gyászoló család

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik szeretett férjem, édesapám, **TÍMÁR LÁSZLÓ** temetésén részt vettek, fájdalomukat jelenlétükkel enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrői Katolikus Központi Teme-tőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Az endrői katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Kézpénzbefizetés az endrői plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Fényképalbum

A hunyai templomkertben készült ez a kép 1955-ben egy májusi vasárnap, elsőáldozáskor

+Tímár Irénke (Torma Béláné)
Látkóczki Terézia (Tóth Péterné)
Fülöp Gizella (Véha Lászlóné)
Szabó Teréz (Tímár Mhálné)
Tímár Jolán (Pintér Bálintné)

IV. GYOMAENDRŐDI VILÁGTALÁLKOZÓ

„Othon csak egy helyén, egyetlen táján lehetünk a világnak.”

Timár Máté

AGRO ÁRUHÁZ

Kedves vásárlóim!

Áprilisi ajánlataim:

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

- kistasakos kerti magok, zöldségek, virágok
- dughagyma, bioburgonya
- virághagymák, rózsatövek, virágföldek
- tavaszi lemosó vegyszerek, rovarölők
- gombaölők, gyomirtók, virágtápok
- műtrágyák, patkánymérgek
- kézipermetezők, kéziszerszámok
- barkácsológépek, szegek, csavarok
- kandallók, kályhacsövek, talicskák
- festékárúk, ecetek, létrák
- műanyag kukák 110 l - 120 l, műanyag áruk
- munkavédelmi bakancsok, védőkesztyűk
- izzók, elemek, zseblámpák
- konyhai eszközök, fóliák, zsákok

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel.: Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétféjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com